

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552 - 2557 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการศึกษา โดยนำเสนอเรียงตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. โครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย
3. แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. โครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.1 นโยบายการจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 - 2557

โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) เป็นส่วนหนึ่งในนโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิตของประเทศ เพื่อการสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทยที่คำนึงถึงการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม รวมถึงผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้บกพร่องทางกายและการเรียนรู้ รวมทั้งชนกลุ่มน้อย โดยส่งเสริมการให้ความรู้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาถึงแรกเกิด ให้ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพทั้งแม่และเด็ก สนับสนุนการจัดการศึกษาตามวัยและพัฒนาการอย่างมีคุณภาพตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อมุ่งให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และการศึกษาตลอดชีวิต โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์สำหรับจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต และความเท่าเทียมกันในสังคม ตามแผนงานการขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีเป้าหมายมุ่งบริการวิชาการแก่หน่วยงาน/ประชาชนในชุมชนและสังคมให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ และให้สอดคล้องกับหน่วยงานระดับกระทรวงและเป้าหมายของประเทศ โดยกำหนดกลยุทธ์ของหน่วยงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพบริการวิชาการวิชาชีพแก่สังคมที่เน้นการสร้างผลลัพธ์ และผลกระทบทางบวกสู่ประชาชน ชุมชน และสังคม ตลอดจนส่งเสริมการศึกษา

ตลอดชีวิตเพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม และไปสู่ผลผลิตคือได้ผลงานการให้บริการวิชาการ ประกอบกับพันธกิจด้านการบริหารวิชาการแก่สังคมเป็นอีกหนึ่งพันธกิจที่กำหนดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รวมถึงพัฒนาชุมชน องค์การ สถาบันในสังคม เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมฐานความรู้ที่จะนำมหาวิทยาลัยมุ่งสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ มหาวิทยาลัยจึงได้ดำเนินการในส่วนขอพัฒนาการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต พัฒนาหลักสูตรสหวิทยาการ/พหุวิทยาการ และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ทางไกลเศรษฐกิจพอเพียง (กองแผนงาน, 2557, น. 1)

สำหรับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โครงการบริการวิชาการแก่สังคมเริ่มดำเนินการครั้งแรกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 โดยสำนักงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ได้สังเกตเห็นถึงความสามารถของมหาวิทยาลัยที่จะนำความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพไปสู่ชุมชน ท้องถิ่น สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้สนับสนุนเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) เพื่อดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคมแบบให้เปล่าเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปในวงเงินจำนวนไม่ต่ำกว่า 18,000,000 บาท และเพื่อให้การบริหารใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพกระทรวงการคลังจึงมีหนังสือที่ กค 0409.6/ว 126 ลงวันที่ 7 กันยายน 2548 เรื่องการเบิกจ่ายเงินงบประมาณเงินอุดหนุน การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โดยระบุให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณเป็นผู้กำหนดระเบียบภายในควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอตั้งงบประมาณ เว้นแต่ค่าใช้จ่ายตอบแทนการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรให้เบิกจ่ายได้ตามหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในงบอื่นๆ ดังนั้นการบริหารค่าใช้จ่ายโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจึงกำหนดให้กองแผนงานซึ่งมีงานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ ทำหน้าที่ในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอสำนักงบประมาณ และดูแลพิจารณาวางแผนการใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณแผ่นดินในภาพรวม แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำงบประมาณไปดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด และมีกองคลังเป็นผู้ควบคุม ตรวจสอบการเบิกเงินงบประมาณของมหาวิทยาลัยให้ถูกต้อง และเป็นไปตามระเบียบในการดำเนินงานของงานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ โดยในระยะแรกของการกำหนดงบประมาณจะกำหนดให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้ตอบสนองกับนโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิตของประเทศในส่วนของการศึกษา และกำหนดให้โครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจะต้องเป็นโครงการที่มีลักษณะการจัดอบรม การศึกษา การวิจัยคนควา การวางระบบ และมีผลการดำเนินการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นแก่ศิษย์เก่า ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น ที่เฉพาะเจาะจงทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นที่พึ่งและแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ เสนอแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ระหว่าง

สถาบันกับสังคมก่อให้เกิดความมั่นคง เข้มแข็ง สามารถพึ่งตัวเองได้ตามศักยภาพของคน ทำให้เกิดการพัฒนายที่ยั่งยืนของชุมชน สังคม ประเทศชาติ รวมถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ลักษณะการบริการวิชาการ ซึ่งได้แบ่งรูปแบบโครงการออกเป็น 2 ประเภท คือ โครงการโมเดลรูปแบบการวิจัย และโครงการอิงรูปแบบการวิจัย โดยใช้นโยบายดังกล่าวในการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคมอย่างต่อเนื่อง จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 (ภทรวรรณ อักษร, ม.ป.ป., น.1 – 2, กองแผนงาน, 2557, น. 1) แต่เนื่องจากนโยบายการจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 – 2550 ยังไม่มีการกำหนดแนวทางและกรอบงบประมาณที่ชัดเจน และเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคมเป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีผลการดำเนินงานที่ตอบสนองผลผลิตผลงานการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 มหาวิทยาลัยฯ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) เพื่อทำหน้าที่พิจารณาจัดสรรทุน และติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม พร้อมทั้งได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 (กองแผนงาน, 2550) ดังนี้

1) หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม

(1.1) ลักษณะโครงการที่เสนอขอรับการจัดสรรทุน

(1.1.1) เป็นโครงการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สนับสนุนยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 หรือ

(1.1.2) เป็นโครงการที่สอดคล้องนโยบายและมาตรการประจำปี 2551 ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคมและได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 หรือ

(1.1.3) เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการให้บริการวิชาการแก่สังคมในโอกาสที่มหาวิทยาลัยครบรอบ 30 ปี ภายใต้หัวข้อ “30 ปี มสธ. กับการให้บริการวิชาการเพื่อพัฒนาสังคม” หรือ (4) เป็นโครงการบริการวิชาการที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยโดยภาพรวม และ (5) เป็นโครงการที่ไม่เป็นภาระผูกพันงบประมาณในระยะยาว

(1.2) การจัดกลุ่มตามลักษณะโครงการที่เสนอขอรับการจัดสรรทุน

(1.2.1) กลุ่ม ICT พัฒนาการศึกษาดิจิทัล: เป็นกลุ่มโครงการที่มุ่งเน้นศึกษาวิจัยสำรวจ ในการพัฒนาวิชาการและสื่อการศึกษาทางไกลเพื่อให้เกิดการใช้สื่อเทคโนโลยีนำไปสู่การให้บริการการศึกษาและบริการวิชาการแก่สังคมที่เหมาะสม ตลอดจนส่งผลโดยรวมของการเตรียมเป็น e – University ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(1.2.2) กลุ่ม ICT พัฒนาสังคมและชุมชน: เป็นกลุ่มโครงการที่มุ่งการให้บริการความรู้ทางวิชาการโดยใช้หรือผ่านสื่อเทคโนโลยีในการให้บริการเพื่อเพิ่มความรู้ และการให้บริการการศึกษาตามอัธยาศัยแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม

(1.2.3) กลุ่มการศึกษา: เป็นกลุ่มโครงการที่มุ่งการให้บริการความรู้ทางวิชาการทางด้านการศึกษาแก่ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ชุมชนและกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับความรู้ การพัฒนาความสามารถ และทักษะเพื่อการจัดการการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(1.2.4) กลุ่มเศรษฐกิจ สังคม การเมือง: เป็นกลุ่มโครงการที่มุ่งการให้บริการความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แก่ประชาชน ชุมชน และกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ได้รับความรู้ การพัฒนาความสามารถ และเพิ่มทักษะในการดำเนินงานและดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ

(1.2.5) กลุ่มสุขภาพ: เป็นกลุ่มโครงการที่มุ่งการให้บริการความรู้ทางวิชาการทางด้านสุขภาพแก่ประชาชน ชุมชน และกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับความรู้ การพัฒนา และเพิ่มทักษะในการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ

(1.2.6) กลุ่มการเกษตร: เป็นกลุ่มโครงการที่มุ่งการให้บริการพัฒนาความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพทางด้านเกษตร แก่เกษตรกร เกษตรกร ประชาชน ชุมชน และกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับความรู้ การพัฒนาความสามารถ และเพิ่มทักษะในการจัดการด้านการเกษตร

(1.2.7) ศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม: เป็นกลุ่มโครงการที่มุ่งการให้ความรู้ทางวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม แก่ประชาชน ชุมชน และกลุ่มเป้าหมายให้มีการดำเนินงานและดำเนินชีวิตที่ดี

(2) การจัดทำคำขอและจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม

(2.1) หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการส่งคำขอตามแบบฟอร์ม (ผด.บส. 1.) ไปยังกองแผนงาน

(2.2) กองแผนงาน โดยงานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ (ในฐานะเลขานุการคณะทำงานฯ) วิเคราะห์และรวบรวมเสนอคณะทำงานฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบและจัดสรรงบประมาณ

(2.3) แจ้งผลการพิจารณาให้กับหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อจัดทำสัญญาตามแต่กรณี คือ

(2.3.1) โครงการไม่อิงรูปแบบการวิจัย ให้ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินการจัดทำสัญญากับกองแผนงาน โครงการที่ได้จัดทำสัญญา (ฉบับจริง) กองแผนงานจะมอบให้กองคลังเพื่อใช้ประกอบการเบิกจ่ายต่อไป

(2.3.2) กรณีที่เป็นโครงการอิงรูปแบบการวิจัย กองแผนงานจะรวบรวมโครงการและแจ้งสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้รับผิดชอบดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมข้อมูลพร้อมสัญญาารับเงินอุดหนุนวิจัยฯ แจ้งกองแผนงานต่อไป

(3) การบริหารโครงการและการเบิกจ่ายงบประมาณ

(3.1) หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินงานตามแผนที่เสนอ

(3.2) โครงการที่ไม่อิงรูปแบบการวิจัย การเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบฯ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ประเภทเงินอุดหนุนทั่วไป โครงการบริการวิชาการแก่สังคม จากงบประมาณแผ่นดิน พ.ศ.2549 และระเบียบกระทรวงการคลัง ตามหนังสือที่ กค 0409.6/ว126 ลงวันที่ 7 กันยายน 2548 เรื่องการเบิกจ่ายเงินงบประมาณงบบุคลากร

(3.3) โครงการอิงรูปแบบการวิจัย การเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบและหรือหลักเกณฑ์การทำวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนา

(4) การติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม

(4.1) หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ (ทั้งไม่อิงรูปแบบการวิจัย และอิงรูปแบบการวิจัย) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการเป็นรายไตรมาสตามแบบฟอร์มที่กำหนด ภายใน 7 วันหลังจากสิ้นไตรมาสไปที่หน่วยงานต้นสังกัด ก่อนส่งให้งานติดตามและประเมินผลกองแผนงานภายใน 10 วัน หลังจากสิ้นไตรมาส กรณีโครงการอิงรูปแบบการวิจัย ผู้รับผิดชอบโครงการให้รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยตามวงงานที่กำหนดในสัญญาตามแบบฟอร์มที่สถาบันวิจัยและพัฒนากำหนด

(4.2) งานติดตามและประเมินผล กองแผนงาน รวบรวมและสรุปรายงานผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณเสนองานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน (ในฐานะเลขานุการคณะทำงานฯ) เพื่อนำเสนอคณะทำงานฯ ทราบภายใน 25 วัน หลังจากสิ้นไตรมาส

(4.3) กรณีที่โครงการไม่สามารถดำเนินการเบิกจ่ายได้ทันภายในปีงบประมาณ และมีการกันเงินไว้เบิกเหลืออมปี หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามแบบฟอร์มที่กำหนดจนกว่าจะสิ้นสุดโครงการตามรายไตรมาสในปีงบประมาณใหม่ โดยให้หมายเหตุแจ้งว่า “เป็นรายงานผลการดำเนินโครงการของปีงบประมาณที่ได้รับจัดสรรงบประมาณตามที่ได้มีการกันเงินไว้เบิกเหลืออมปีไว้”

(5) การประเมินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม

(5.1) เมื่อสิ้นสุดโครงการ งานติดตามและประเมินผล กองแผนงานจะประเมินความคุ้มค่าของโครงการต่อไป

ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 นโยบายการจัดสรรทุนฯ มีเปลี่ยนแปลงจากการจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคมโดยการจัดกลุ่มตามลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคม เป็นการกำหนดแผนงานที่มีเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งให้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) โดยงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจะเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (แผนระยะยาว 5 ปี) พ.ศ. 2552 – 2556 ที่ใช้ขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้เป็นองค์กรเชิงยุทธศาสตร์ (Strategy-Focused Organization) มหาวิทยาลัยฯ โดยกองแผนงานจึงได้จัดทำแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคมสำหรับกำหนดเป็นกรอบหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งได้กำหนดผลผลิตของโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในกรอบแนวทางการพัฒนา มสธ. ไว้ใน “ผลผลิต ข. การบริการวิชาการแก่สังคม” ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนา มสธ. สู่อันดับมหาวิทยาลัยเปิดทางไกลชั้นนำของโลก เป้าประสงค์ 1.1 มสธ. เป็นมหาวิทยาลัยเปิดทางไกลชั้นนำของประเทศ กลยุทธ์ที่ 1.1.2 การสร้างภาคีเครือข่ายพันธมิตร เพื่อสนับสนุนทุกพันธกิจของมหาวิทยาลัย (ด้านบริการวิชาการ/วิชาชีพ) และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการทางการศึกษา และบริการวิชาการ (เฉพาะบริการวิชาการ) ในเป้าประสงค์ที่ 4.3 ประชาชน ชุมชน องค์กร และสถาบันในสังคม ได้รับการเปิดและขยายโอกาสทางการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 4.3.1 ค้นหาโอกาสในการขยายตลาด/ขยายกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ และการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อให้บริการวิชาการวิชาชีพแก่สังคม และยุทธศาสตร์ที่ 4.3.2 ก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตรสหวิทยาการ/พหุวิทยาการ สนับสนุนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม และจากมติที่ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ครั้งที่ 1/2552 วันที่ 29 ตุลาคม 2551 และตามความเห็นชอบของที่ประชุมประสานนโยบายเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2551 ได้กำหนดงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมไว้ในแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ไว้ 10 แผนงาน ในวงเงินงบประมาณ จำนวน 33,645,200 บาท โดยวงเงินงบประมาณในแต่ละแผนงาน คณะทำงานฯ อาจพิจารณาปรับตามสภาวะการณ์ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

แผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

งบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม
1. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
2. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของ 12 สาขาวิชา
3. แผนงานการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่)
4. แผนงานการนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการเดิม)
5. แผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (คปช.)
6. แผนงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการบริการวิชาการแก่สังคม
7. แผนงานพัฒนาทรัพยากรเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ชุมชน (ทุกหน่วยงาน)
8. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของศูนย์วิทย์พัฒนา
9. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมในวันสถาปนาของมหาวิทยาลัย
10. แผนงานส่งเสริมชมรมนักศึกษา มสธ. เพื่อบริการวิชาการแก่สังคม

ที่มา: เอกสารประกอบการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้แจงการบริหารและการเบิกจ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552. กองแผนงาน

สาระสำคัญของแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม มีดังนี้

แผนงาน 1 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย คือ โครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่บรรจุตามแผนพัฒนา มสธ. ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 – 2557 หรือตามนโยบายที่สำคัญของมหาวิทยาลัย

แผนงาน 2 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของ 12 สาขาวิชา คือ โครงการที่ทุกสาขาวิชาดำเนินการโดยมีกรอบการดำเนินงานของโครงการ 3 ลักษณะ คือ

(1) การจัดตั้งศูนย์การให้บริการวิชาการแก่สังคม

(2) จัดทำเนื้อหาความรู้เพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคมแล้ว ให้นำเสนอผ่านเว็บไซต์

(3) มีการบูรณาการด้านวิชาการในระบบการเรียนการสอนทางไกลไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม

(4) การเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้กับบัณฑิตที่จบการศึกษา

แผนงาน 3 แผนงานการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่) คือ โครงการบริการวิชาการแก่สังคมในรูปแบบอิงวิจัย (สถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นเจ้าภาพ)

แผนงาน 4 แผนงานการนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการเดิม) คือ โครงการที่นำข้อค้นพบจากการวิจัยไปสู่การบริการแก่สังคมโดยการนำเสนอให้กับประชาชน หน่วยงานภายนอกได้นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมหรือต่อยอดผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (สถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นเจ้าภาพ)

แผนงาน 5 แผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ โครงการที่นำผลการเขียนหลักสูตรทางวิชาการโดยนำเนื้อหาบางส่วนมาเผยแพร่แก่สังคม

แผนงาน 6 แผนงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการบริการวิชาการแก่สังคม คือ โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามโดยให้ประชาชน ชุมชนมีส่วนร่วมหรือได้รับความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม (สำนักการศึกษาต่อเนื่องเป็นเจ้าภาพ)

แผนงาน 7 แผนงานพัฒนาทรัพยากรเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ชุมชน (ทุกหน่วยงาน) คือ โครงการที่มีลักษณะการบริการวิชาการที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และค่านิยมการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่กำหนด

แผนงาน 8 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของศูนย์วิทย์พัฒนา คือ โครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ศูนย์วิทย์พัฒนาดำเนินการทั้ง 10 แห่ง ดำเนินการซึ่งโครงการต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และค่านิยมการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่กำหนด

แผนงาน 9 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมในวันสถาปนาของมหาวิทยาลัย คือ โครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่จะดำเนินการใช้ช่วงวันสถาปนาของมหาวิทยาลัย ซึ่งโครงการต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และค่านิยมการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่กำหนด (สำนักวิชาการเป็นเจ้าภาพ)

แผนงาน 10 แผนงานส่งเสริมชมรมนักศึกษา มสธ. เพื่อบริการวิชาการแก่สังคม คือ โครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่มอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชมรมนักศึกษาจัดทำโครงการตามหลักเกณฑ์และค่านิยมการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่กำหนด (ศูนย์วิทย์พัฒนา)

สำหรับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 (กองแผนงาน, 2552, 17 กุมภาพันธ์) ดังนี้

1) หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ

(1.1) ลักษณะโครงการที่เสนอขอรับการจัดสรรทุน

(1.1.1) เป็นโครงการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สนับสนุนยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 หรือ

(1.1.2) เป็นโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2551 – 2555)

หรือ

(1.1.3) เป็นโครงการที่สอดคล้องนโยบายและมาตรการประจำปี 2552 ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคมและได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 หรือ

(1.1.4) เป็นโครงการที่สาขาวิชาให้ความเห็นชอบ โดยมีกรอบการดำเนินโครงการ 3 ลักษณะ คือ การจัดตั้งศูนย์การให้บริการวิชาการแก่สังคม การจัดทำ Website เพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคม หรือมีการบูรณาการด้านวิชาการในระบบการเรียนการสอนทางไกลไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม

(1.1.5) เป็นโครงการที่ตอบสนองต่อตัวชี้วัดในภาพรวมของมหาวิทยาลัยและสามารถรายงานต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

(1.1.6) กรณีเป็นโครงการที่อิงรูปแบบการวิจัยจะต้องเป็นงานวิจัยที่มุ่งไปสู่การสร้างผลลัพธ์(outcome) และสามารถส่งผลกระทบ (impact factor) ต่อพื้นที่/ชุมชน/กลุ่มตัวอย่างในการให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างแท้จริง

(1.1.7) เป็นโครงการที่ไม่เป็นภาระผูกพันงบประมาณในระยะยาว

(1.1.8) ผู้รับผิดชอบโครงการที่เคยได้รับจัดสรรงบประมาณจากปีที่ผ่านมาต้องรายงานผลการดำเนินโครงการเดิมให้แล้วเสร็จ จึงจะสามารถขอจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการใหม่ได้

2) การบริหารโครงการและการเบิกจ่ายงบประมาณ

การบริหารโครงการและการเบิกจ่ายงบประมาณ (ภทรวรรณ อักษร, ม.ป.ป., น.19 – 22) โดยงานจัดทำงบประมาณและบริหารต้นทุน ได้มีการศึกษาวิเคราะห์กฎ ระเบียบ และพัฒนา รูปแบบ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนการบริหารจัดการ โดยการพัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดทำคำขอ การบริหารจัดการ ตลอดจนการติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (input) สามารถนำส่งผลผลิต: ผลงานการให้บริการวิชาการ (output) ส่งผลต่อเป้าหมายการให้บริการหน่วยงานระดับผลลัพธ์ (outcome) และเกิดผลกระทบ (impact) ที่สะท้อนถึงการให้บริการวิชาการแก่สังคมในระดับ ชุมชน สังคมท้องถิ่นและประเทศชาติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง ในการการนำงบประมาณดังกล่าวไปจัดสรรให้กับโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจำเป็นต้องมีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด รวมทั้งต้องบรรลุวัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังนั้นในการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม จึงใช้หลักการวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ดังนี้

P: PLAN คือ การวางแผน โดยจัดทำแผนการดำเนินงานและคำขอตั้งงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมเสนอสำนักงบประมาณ จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณภายหลังจากที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณ แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนฯ เป็นประธานคณะทำงานฯ (กรณีไม่อิงรูปแบบการวิจัย) และแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการวิจัย (กรณีอิงรูปแบบการวิจัย) มีระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

- โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ไม่อิงรูปแบบการวิจัย มีระเบียบฯ ว่าด้วยการใช้เงินอุดหนุนทั่วไปโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจากเงินงบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2549 และประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่องหลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) ประกาศ ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2552

- โครงการบริการวิชาการแก่สังคม อิงรูปแบบการวิจัย มีระเบียบฯ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 2) และประกาศฯ เกณฑ์การจ่ายเงินเกี่ยวกับการวิจัย ฉบับมิถุนายน 2545 มีแผนงานการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (อิงรูปแบบการวิจัย) การกำหนดหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณ การกำหนดแบบฟอร์มต่างๆ รวมถึงการจัดประชุมชี้แจงการจัดทำคำของบประมาณและการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม

D: DO คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนที่กำหนดไว้

(1) โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ไม่อิงรูปแบบการวิจัย

(1.1) โดยจัดทำคำขอผ่านระบบ e-Social

(1.2) มีการเชื่อมโยงโครงการบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนโดยการ Mapping กับชุดวิชาและกับผลงานวิจัย

(1.3) มีการวิเคราะห์โครงการตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่กำหนด และนำเสนอคณะทำงานฯ พิจารณาอนุมัติในโครงการ

(1.4) มีการจัดทำสัญญาโครงการบริการวิชาการแก่สังคม

(1.5) มีขั้นตอนการบริหารงบประมาณ ควบคุม ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ มติที่ประชุมคณะกรรมการโครงการ

(2) โครงการบริการวิชาการแก่สังคม อิงรูปแบบการวิจัย

(2.1) การจัดทำคำขอโครงการ โดยการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัย และนำเสนอผ่านระบบ e-Research Management

(2.2) มีการบริหารงานโครงการวิจัย โดยการพิจารณาอนุมัติโครงการ การวิเคราะห์งบประมาณ การติดตาม และการจัดทำสัญญา ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ มติที่ประชุม คณะกรรมการฯ และแนวปฏิบัติในการพิจารณาโครงการวิจัยที่สถาบันวิจัยและพัฒนากำหนด

C: CHECK คือ การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน

(1) โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ให้อิงรูปแบบการวิจัย

(1.1) ผู้รับผิดชอบโครงการรายงานผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายผ่านระบบ e-Social ตามแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนดไว้ และรายงานผลการดำเนินงานตามแบบ ผด บส. 5 รายงานฉบับสมบูรณ์ทุกโครงการ

(1.2) กองแผนงาน/เลขานุการคณะทำงานฯ สรุปรายงานผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายเป็นรายเดือน เสนอต่อคณะทำงานฯ

(1.3) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการรายงานผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายเป็นรายไตรมาสตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ผ่านระบบ e-Performance

(1.4) กองแผนงานจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายไตรมาส เสนอสำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

(1.5) ผู้รับผิดชอบโครงการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ตามรูปแบบที่กำหนด ส่งพร้อมการเบิกเงินงวดสุดท้ายก่อนปิดโครงการ

(1.6) ฝ่ายวางแผนฯ คัดเลือกผลงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมดีเด่นเผยแพร่สู่สังคม

(1.7) มีการประเมินผลจำนวนผู้รับบริการวิชาการแก่สังคม ประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ และผลกระทบจากการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่มีต่อสาธารณะ และนำเสนอต่อสำนักงบประมาณ และ Audit Committee

(2) โครงการบริการวิชาการแก่สังคม อิงรูปแบบการวิจัย

(2.1) มีการบริหารงานโครงการวิจัย ในการตรวจสอบ ติดตาม การรายงานงาน ความก้าวหน้าโครงการวิจัย การเบิกจ่าย การประเมินรายงานการวิจัย และการจัดส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ และแนวปฏิบัติที่สถาบันวิจัยและพัฒนากำหนด

A: ACTION คือ การดำเนินการให้เหมาะสม โดยการปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นและสร้างนวัตกรรม

(1) มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณที่เป็นประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และหลักประหยัด

(2) มีการเผยแพร่โครงการบริการวิชาการแก่สังคมในรูปแบบหนังสือ และสื่อออนไลน์ผ่าน Website บริการวิชาการแก่สังคม เพื่อให้ประชาชนเขามาศึกษาได้ตามอัธยาศัย

(3) มีการจัดทำบทความเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสารที่มี Peer review (อิงรูปแบบการวิจัย)

(4) มีการนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปเผยแพร่ความรู้ให้กับสาธารณชนนำไปใช้ประโยชน์

(5) มีการปรับปรุงระบบ e-Social (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) และปรับปรุงระบบ e-Research Management (อิงรูปแบบการวิจัย) ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพและเกณฑ์ความคุ้มค่า

(6) มีการปรับปรุง Website บริการวิชาการแก่สังคม (Internet และ Intranet) ให้มีความทันสมัย

(7) มีการรวบรวมสรุปปัญหา อุปสรรคการดำเนินงาน และตอบคำถามปัญหาที่พบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (FAQ) เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติหรือระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(8) มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบจากการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (อิงรูปแบบการวิจัย) โดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน การบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำหรับนโยบายการจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2555 กองแผนงานได้ดำเนินการในลักษณะเดียวกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 โดยมีรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณ จำนวนแผนงาน และจำนวนเงินงบประมาณ ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 – 2557 มีดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	จำนวนแผนงาน	จำนวนเงินงบประมาณ (บาท)
2552	10	33,645,200
2553	10	33,645,200
2554	10	34,745,300
2555	11	37,595,800
2556	12 + 1	38,300,000
2557	10	24,367,100

ในการดำเนินงานในแต่ละปี การจัดสรรเงินสนับสนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม จะจัดทำในลักษณะแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคมประจำปีนั้นๆ ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม คณะทำงานคณะทำงานเพื่อพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จึงได้กำหนดให้มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้แจง วัตถุประสงค์การบริหารงบประมาณ การยืมเงินทดรองจ่าย การเบิกจ่ายเงิน การกักเงินไว้เบิกเหลืออปี การขยายเวลาเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง และการติดตามการใช้จ่ายเงิน ตามแบบฟอร์มที่กำหนด (กองแผนงาน, 2552, 22 กันยายน, กองแผนงาน, 2553, 22 สิงหาคม, กองแผนงาน, 2555, 1 สิงหาคม) พร้อมทั้งจัดทำขั้นตอนการบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม และจัดทำประกาศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) ฉบับลงวันที่ 15 ธันวาคม 2552 เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง กองแผนงาน กองคลัง กองพัสดุ สถาบันวิจัยและพัฒนา และบุคลากรที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสำหรับการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2555 ในลักษณะเดียวกับการจัดสรรงบประมาณประจำปี 2552 และเพื่อให้ การบริหารงานมีความชัดเจนยิ่งขึ้น กองแผนงานได้จัดทำคู่มือ “เอกสารประกอบการจัดทำและการ ดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 (เงินแผ่นดิน)” เพื่อให้ หน่วยงานต่างๆ สามารถจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่เสนอขอจัดสรรงบประมาณได้อย่าง ถูกต้อง และสามารถดำเนินการพิจารณาอนุมัติโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย รวมถึงการกำหนดทิศทาง การดำเนินโครงการให้เป็นไปตามนโยบายสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 8/2553 เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2553 คือ การนำผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนไปพิจารณาช่วยเหลือและแก้ปัญหาของชุมชน โดยใช้ศูนย์ วิจัยพัฒนาของ มสธ. ทุกจังหวัดเป็นศูนย์สนับสนุนการดำเนินการ และการให้ดำเนินการโครงการเพื่อการ พัฒนาเด็กและครอบครัว เช่น การจัดโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ดูแลเด็กปฐมวัย โครงการสร้างสุขภาพ ของครอบครัว เป็นต้น โดยได้กำหนดสาระไว้ในการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 โดย ดำเนินการตามข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่าย ดังนี้

(1) ให้ทุกหน่วยงานภาครัฐมุ่งสร้างจิตสำนึกในความรักชาติ ศาสนา และความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ทุกโอกาส

(2) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ทั้งในระบบ และนอกระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาทั้ง กาย จิต และปัญญาในทุกภาคส่วน

(3) ควรมีการรวบรวมผลงานวิจัยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งเป็นกลุ่มของการใช้ประโยชน์ให้ชัดเจน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำเป็นแผน เพื่อกำหนดทิศทางของการพัฒนาเพื่อให้องค์ความรู้และกระบวนการพัฒนาที่ต้องดำเนินการให้ครบวงจรทั้งระบบ

(4) การจัดอบรมสัมมนาของหน่วยงานภาครัฐให้แก่ประชาชนควรมุ่งเน้นให้เกิดผลลัพธ์เชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ โดยเห็นสมควรให้มีการจัดทำใบรับรองการได้รับประโยชน์ของผู้เข้ารับการอบรม หรือการได้รับคำปรึกษาจากหน่วยงานภาครัฐ

สำหรับการจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคม คณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) จึงได้มีการกำหนดคำนิยามที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และลักษณะการบริการวิชาการ ไว้ดังนี้

1) โครงการบริการวิชาการ หมายถึง โครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ดำเนินการขึ้นแล้วมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแก่ประชาชน ชุมชนหรือกลุ่มเป้าหมายในด้านต่างๆ และทำให้ประชาชน ชุมชน หรือกลุ่มเป้าหมาย สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามศักยภาพของตน เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการเศรษฐกิจพอเพียง การอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถของชุมชนในด้านการเกษตร ฯลฯ และได้กำหนดลักษณะการบริการวิชาการ มีดังนี้

- 1.1) บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบและตรวจซ่อม
- 1.2) บริการเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆทางการศึกษา
- 1.3) บริการจัดอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 1.4) บริการเกี่ยวกับสุขภาพที่นอกเหนือจากหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 1.5) บริการศึกษา วิจัย สำรวจ การวางแผน การจัดการ
- 1.6) บริการศึกษาความเหมาะสมของโครงการการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 1.7) บริการวางระบบ ออกแบบ สร้าง ประดิษฐ์ และผลิต
- 1.8) บริการอื่นๆ ที่ให้ความรู้ที่เป็นวิชาการ และเป็นประโยชน์แก่สังคม

2) โครงการไม่อิงรูปแบบการวิจัย คือ โครงการที่มีลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคมในรูปแบบการจัดฝึกอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการ การเผยแพร่ความรู้ หรือผลงานวิชาการผ่านสื่อต่างๆ แก่ประชาชน ชุมชน หรือกลุ่มเป้าหมาย

3) โครงการอิงรูปแบบการวิจัย คือ โครงการที่มีลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยมี การศึกษา สำรวจ วิจัยเพื่อบริการวิชาการแก่สังคม และสามารถนำผลลัพธ์ (outcome) ไปใช้

จนสามารถสร้างผลกระทบ (impact factor) ต่อสังคมได้อย่างแท้จริง โดยทิศทางการดำเนินโครงการตามที่กำหนดไว้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 และให้ดำเนินการตามข้อสั่งเกิดของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 คือ

3.1) ให้ทุกหน่วยงานภาครัฐมุ่งสร้างจิตสำนึกในความรักชาติ ศาสนา และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ทุกโอกาส

3.2) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ทั้งในระบบและนอกระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาทั้งกาย จิต และปัญญาในทุกภาคส่วน

3.3) ควรมีการรวบรวมผลงานวิจัยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งเป็นกลุ่มของการใช้ประโยชน์ให้ชัดเจน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำเป็นแผน เพื่อกำหนดทิศทางของการพัฒนาเพื่อให้องค์ความรู้และกระบวนการพัฒนาที่ต้องดำเนินการให้ครบวงจรทั้งระบบ

3.4) การจัดอบรมสัมมนาของหน่วยงานภาครัฐให้แก่ประชาชนควรมุ่งเน้นให้เกิดผลลัพธ์เชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ โดยเห็นสมควรให้มีการจัดทำใบรับรองการได้รับประโยชน์ของผู้เข้ารับการอบรม หรือการได้รับคำปรึกษาจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงาน และนำเสนอเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

ในการกำหนดแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาร่วมสร้างประเทศไทยน่าอยู่ ที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ทุกประเภทมีภารกิจร่วมรับผิดชอบกับองค์กรพัฒนาในการสร้างพื้นที่ระดับจังหวัดให้ทุกพื้นที่น่าอยู่สำหรับประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ที่ครอบคลุมทุกมิติ โดยกำหนดยุทธศาสตร์หลักคือ “หนึ่งมหาวิทยาลัย: หนึ่งจังหวัด” เพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ การผลิตกำลังคนของชาติ การบริการวิชาการ และการร่วมแก้ปัญหาวิกฤตของชาติด้วยการปรับบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและประชาชน เชื่อมโยงและมีส่วนร่วมสนับสนุนชุมชนท้องถิ่น สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำเกิดความสามัคคีปรองดอง สร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับสังคมประเทศชาติ จึงได้เพิ่มเติมแผนงาน 11 แผนงานโครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สังคม ชุมชนได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ จากผลงานที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยของมหาวิทยาลัย ที่ส่งผลให้ปัญหาและความจำเป็นของชุมชนได้รับการแก้ไข ทำให้การดำรงชีวิตของคนในชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาได้เรียนรู้ พัฒนาตนเอง แก้ปัญหาแบบบูรณาการ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแบบครบวงจร (กองแผนงาน, 2555, สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554.

น.7 – 8) นอกจากนี้ยังได้เพิ่มเติมแนวปฏิบัติการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ของ มสช. โดยให้มีการกันเงินงบประมาณไว้ร้อยละ 10 ของโครงการแต่ไม่เกิน 10,000 บาท โดยจะสามารถเบิกจ่ายได้เมื่อผู้รับผิดชอบโครงการส่งรายงานฉบับสมบูรณ์แล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.1 แนวปฏิบัติการใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ของ มสช. ที่มา: เอกสารประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้แจงแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 (กองแผนงาน, 2555)

การจัดสรรเงินงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เพื่อให้การดำเนินโครงการสามารถตอบสนองภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ตลอดจนให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) จึงได้กำหนดทิศทางการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม และแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เพื่อให้เป็นไปตามภารกิจของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับนโยบาย มาตรการด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม ประกอบกับความเห็นชอบจากที่ประชุมแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 จึงได้กำหนดแผนงานเพิ่มเติมจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 อีก 1 แผนงาน คือ แผนงาน 12 แผนงานฟื้นฟูคุณภาพชีวิตจากผู้ป่วยภัยพิบัติทั่วทุกภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการ

ฟื้นฟูและเยียวยาจิตใจแก่ประชาชน ชุมชนที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับภัยพิบัติให้มีคุณภาพชีวิตหรือสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการจัดทำคำขอและบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) (กองแผนงาน, 2555) เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรการด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคมประจำปี และมาตรฐานการปฏิบัติงานในการจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคมสำหรับการเสนอขอจัดสรรงบประมาณและบริหารโครงการได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุด ตอบสนองต่อภารกิจหลักและผลผลิตการให้บริการวิชาการแก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กองแผนงาน, 2555) โดยมีรายละเอียดแผนแม่บทฯ ดังนี้

แผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

งบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม
1. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
2. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของ 12 สาขาวิชา
3. แผนงานการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่)
4. แผนงานการนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการเดิม)
5. แผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
6. แผนงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการบริการวิชาการแก่สังคม
7. แผนงานพัฒนาทรัพยากรเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ชุมชน (ทุกหน่วยงาน)
8. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของศูนย์วิทย์พัฒนา
9. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมในวันสถาปนาของมหาวิทยาลัย
10. แผนงานส่งเสริมชมรมนักศึกษา มสธ. เพื่อบริการวิชาการแก่สังคม
11. แผนงานโครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด
12. แผนงานฟื้นฟูคุณภาพชีวิตจากผู้ประสบภัยพิบัติทั่วทุกภูมิภาค

ที่มา: แผนงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556.

(งานบริการวิชาการแก่สังคม 2555, กองแผนงาน)

ต่อมา เพื่อให้โครงการบริการวิชาการแก่สังคมตอบตามตัวชี้วัดที่มหาวิทยาลัยกำหนดที่ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ในการประชุมครั้งที่ 7/2555 วันที่ 10 กันยายน 2555 จึงมีมติเห็นชอบให้เพิ่มเติมแผนบริการวิชาการแก่สังคมขึ้นอีก 1 แผนงาน คือ แผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมนำไปสู่การวิจัย (แผน 13) วงเงินจัดสรร 3,000,000 บาท โดยกำหนดลักษณะของแผนงาน 13 แผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมนำไปสู่การวิจัยเป็นโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่มีการนำความรู้ประสบการณ์ไป

เผยแพร่หรือให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยนำเสนอให้กับประชาชน/หน่วยงานภายนอกได้นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม และมีการนำความรู้ ประสบการณ์ หรือปัญหาต่างๆ จากการให้บริการวิชาการแก่สังคมดังกล่าวกลับมาพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการวิจัย ภายในกรอบวงเงินไม่เกิน 250,000 บาทต่อโครงการ โดยการดำเนินงานจะต้องมีกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม หรือเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบต่างๆ โดยมีกลุ่มเป้าหมายอย่างน้อย 30 คน แต่ไม่เกิน 50 คน

กิจกรรมที่ 2 มีการนำความรู้ ประสบการณ์ หรือปัญหาที่พบจากการให้บริการวิชาการในกิจกรรมที่ 1 มาพัฒนาต่อยอดไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการวิจัย

และเพื่อให้การพิจารณาอนุมัติโครงการในแต่ละแผนงานเกิดความชัดเจน คณะทำงานฯ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การเสนอและพิจารณาโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ตามความรับผิดชอบหน่วยงาน ดังนี้

ภาพที่ 2.2 หลักเกณฑ์การเสนอและพิจารณาโครงการบริการวิชาการแก่สังคม
ที่มา: หลักเกณฑ์การเสนอและพิจารณาโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (วันดี ปทุมเมือง, 2555)

(1) เกณฑ์กลางทุกโครงการ

(1.1) เป็นโครงการตามภารกิจของมหาวิทยาลัย หรือ

(1.2) เป็นโครงการที่สอดคล้องนโยบายและมาตรการประจำปี ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคมและได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

(1.3) เป็นโครงการที่ตอบสนองตัวชี้วัดในภาพรวมของมหาวิทยาลัยและสามารถรายงานต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

(1.4) เป็นโครงการที่มีลักษณะตรงกับศาสตร์หรืออัตลักษณ์ของการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นๆ และต้องมีความเชื่อมโยงกับชุดวิชาหรือหน่วยการสอนของ มหาวิทยาลัย

(1.5) กรณีเป็นโครงการอบรมแบบเผชิญหน้า เป้าหมายผู้เข้ารับการอบรมไม่เกิน 150 คน โดย 1 โครงการให้จัดอบรมได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละ 50 - 60 คน และไม่ควรถูกจัดเกินครั้งละ 2 วัน รวมทั้งต้องมีค่าใช้จ่ายต่อหัวผู้เข้ารับการอบรมไม่เกิน 2,000 - 3,000 บาท โดยจะพิจารณาตามลักษณะการดำเนินโครงการของแต่ละโครงการประกอบ หากมีความจำเป็นต้องจัดอบรมที่มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวนมากกว่า 150 คน คณะทำงานจะพิจารณาความเหมาะสมของโครงการเป็นรายกรณี

(1.6) เป็นโครงการที่ไม่เคยได้รับทุนจากแหล่งทุนอื่นๆ มาก่อน ยกเว้น กรณีนำผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จและต้องการเผยแพร่ความรู้ให้บริการวิชาการแก่สังคม

(1.7) เป็นโครงการที่ไม่เป็นภาระผูกพันงบประมาณในระยะยาว

(1.8) ผู้รับผิดชอบโครงการที่เคยได้รับจัดสรรงบประมาณจากปีที่ผ่านมาต้องรายงานผลการดำเนินโครงการเต็มให้แล้วเสร็จ จึงจะสามารถขอจัดสรรงบประมาณ สำหรับโครงการใหม่ได้

(1.9) ผู้รับผิดชอบโครงการ 1 คน ไม่ควรถูกจัด 2 โครงการ ยกเว้นเป็นโครงการที่มหาวิทยาลัยมอบหมายเป็นการเฉพาะ

(1.10) โครงการที่มีลักษณะการอบรมแบบเผชิญหน้าที่เป็นโครงการต่อเนื่องหรือเป็นโครงการเดิมสามารถดำเนินการต่อเนื่องได้ภายใน 2 ปีงบประมาณ หากเกินกว่า 2 ปี งบประมาณจะไม่จัดสรรงบประมาณให้ ยกเว้นเป็นนโยบายของผู้บริหารกำหนดให้ดำเนินโครงการ

(1.11) ไม่จัดสรรงบประมาณสำหรับการสำรวจ/ประเมิน ให้กับโครงการที่โครงการมีลักษณะการอบรมแบบเผชิญหน้า

(2) เกณฑ์โครงการสาขาวิชา

(2.1) เป็นโครงการที่สาขาวิชาให้ความเห็นชอบ โดยมีกรอบการดำเนินโครงการ 4 ลักษณะ คือ การจัดตั้งศูนย์การให้บริการวิชาการแก่สังคม การจัดทำเนื้อหาความรู้เพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยผ่าน Website ส่วนกลางบริการวิชาการแก่สังคม มสธ. การบูรณาการด้านวิชาการในระบบการเรียนการสอน ทางไกลไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้กับบัณฑิตที่จบการศึกษา

(2.2) เป็นโครงการที่มีลักษณะตรงกับศาสตร์หรืออัตลักษณ์ของการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นๆ และต้องมีความเชื่อมโยงกับชุดวิชาหรือหน่วยการสอนของมหาวิทยาลัยด้วย ในส่วน

ของสาขาวิชาหากประสงค์จะดำเนินโครงการที่ไม่ตรงกับศาสตร์ความรู้ของสาขาวิชาต้องได้รับความเห็นชอบจากรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

(2.3) ผู้เสนอโครงการที่มีภาระงานในการเขียนชุด หน่วยเอกสารการสอนจะพิจารณา 2 กรณี คือ กรณีที่เขียนหน่วยเอกสารการสอนไม่แล้วเสร็จ 2 ภาคการศึกษาติดต่อกัน จะไม่อนุมัติโครงการและจัดสรรงบประมาณ และกรณีที่เขียนหน่วยไม่แล้วเสร็จ 1 ภาคการศึกษา จะอนุมัติโครงการและจัดสรรงบประมาณให้ 1 โครงการ

(2.4) กรณีโครงการที่อิงรูปแบบการวิจัยของสาขาวิชาต้องมีการบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยตามเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาตัวบ่งชี้ 5.8 ผลการนำความรู้และประสบการณ์จาก การให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และ/หรือการวิจัย (สมศ.8)

(3) เกณฑ์โครงการวิจัยใหม่

กรณีเป็นโครงการที่อิงรูปแบบการวิจัย จะต้องเป็นงานวิจัยที่มุ่งไปสู่การสร้างผลลัพธ์ (outcome) และสามารถส่งผลกระทบต่อพื้นที่/ชุมชน/กลุ่มตัวอย่างในการให้บริการวิชาการ แก่สังคมอย่างแท้จริงและต้องมีการจัดทำบทความเพื่อการตีพิมพ์ลงในวารสารที่มี Peer review โดยกำหนดกรอบวงเงิน ไม่ควรเกินโครงการละ 300,000 บาท โดยให้เสนอโครงการไปที่สถาบันวิจัยและพัฒนาโดยตรง

(4) เกณฑ์การนำข้อค้นพบเผยแพร่ (โครงการวิจัยเดิม)

กรณีเป็นโครงการนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยกำหนดวงเงินให้สาขาวิชา สำนักเทคโนโลยี การศึกษา และสำนักทะเบียนและวัดผล หน่วยงานละ 100,000 บาท โดยผู้รับผิดชอบโครงการต้องเสนอโครงการให้สถาบันวิจัยฯ พิจารณาอนุมัติ และผู้รับผิดชอบโครงการที่ได้รับการอนุมัติต้องบันทึก รายละเอียดโครงการลงในระบบ e-Social และจัดทำสัญญาโดยตรงกับ ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ

(5) เกณฑ์โครงการในช่วงวันสถาปนาฯ และโครงการเพื่อส่งเสริมศิลปะฯ

(5.1) กรณีเป็นโครงการที่ดำเนินงานในช่วงวัน สถาปนาฯ จะจัดสรรงบประมาณให้กับสำนักวิชาการซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักที่จะเสนอโครงการเพื่อทำสัญญาสำหรับหน่วยงานที่ประสงค์จะดำเนินโครงการย่อยในช่วงเวลาดังกล่าว ให้เสนอโครงการไปที่สำนักวิชาการโดยตรง

(5.2) กรณีเป็นโครงการเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการบริการวิชาการ แก่สังคมจะจัดสรรงบประมาณให้กับสำนักการศึกษาต่อเนื่องซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักที่จะเสนอโครงการเพื่อทำสัญญา สำหรับหน่วยงานที่ประสงค์จะดำเนินโครงการย่อยให้เสนอโครงการไปที่สำนักการศึกษาต่อเนื่องโดยตรง

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมและเพื่อให้การดำเนินโครงการบริการสังคมมีทิศทางและสามารถตอบสนองภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ตามคำสั่งเลขที่ 1695/2556 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2556 ได้กำหนดแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ไว้ 9 แผนงาน โดยตัดออก 3 แผนงาน คือ แผนงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการบริการวิชาการแก่สังคม แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของศูนย์วิทย์พัฒนา และแผนงานฟื้นฟูคุณภาพชีวิตจากผู้ป่วยระยะท้ายพิบัติทั่วทุกภูมิภาค โดยสาระสำคัญของแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคมและการกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอโครงการบริการวิชาการแก่สังคมเช่นเดียวกับที่ผ่านมา พร้อมทั้งได้จัดทำคู่มือการจัดทำคำขอและบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) (กองแผนงาน, 2557) และคู่มือการใช้งานระบบ e-Social สำหรับผู้ขอรับจัดสรรงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติไปจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยยังคงการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคมไว้ 2 ประเภท คือ 1) โครงการที่ไม่อิงรูปแบบการวิจัย และ 2) โครงการที่อิงรูปแบบการวิจัย (กองแผนงาน, 2555, น. 1 – 4, กองแผนงาน, 2557) รายละเอียดแผนแม่บทมีดังนี้

แผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

งบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม
1. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
2. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของ 12 สาขาวิชา
3. แผนงานการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่)
4. แผนงานการนำขอคนพบจากการวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการเดิม)
5. แผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
6. แผนงานพัฒนาทรัพยากรเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ชุมชน (ทุกหน่วยงาน)
7. แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมในวันสถาปนาของมหาวิทยาลัย
8. แผนงานส่งเสริมชมรมนักศึกษา มสธ. เพื่อบริการวิชาการแก่สังคม
9. แผนงานโครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด

ที่มา: แผนงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557.

(งานบริการวิชาการแก่สังคม 2556, กองแผนงาน)

1.2 บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการในการกำหนดนโยบาย การจัดสรรทุนในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 – 2557

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 – 2550 ของการจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยฯ โดยกองแผนงาน กำหนดให้งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณทำหน้าที่ในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอสำนักงบประมาณ ดูแลพิจารณาวางแผนการใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณแผ่นดินในภาพรวม โดยมีกองคลังเป็นผู้ควบคุมและตรวจสอบการเบิกเงินงบประมาณของมหาวิทยาลัยให้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบในการดำเนินงาน ซึ่งการกำหนดงบประมาณจะกำหนดให้เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการประจำปี ตอบสนองกับนโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิตของประเทศในส่วนของนโยบายการศึกษา ต่อมาเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปจากงบประมาณรายจ่าย (เงินแผ่นดิน) เป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีผลการดำเนินงานที่ตอบสนองผลผลิต ผลงานการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยอย่างเหมาะสม ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 มหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ทำหน้าที่ในการดำเนินการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และจัดลำดับความสำคัญของโครงการต่างๆ เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสม ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานเป็นรายไตรมาส โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนาระบบงาน เป็นประธานคณะกรรมการ ให้หัวหน้างานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ เป็นผู้ทำงานและเลขานุการ และให้เจ้าหน้าที่กองแผนงาน เป็นผู้ทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนและกิจกรรมการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

- งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน เวียนแจ้งหน่วยงานจัดทำคำขอ
งบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม
- หน่วยงานจัดส่งคำขอฯ ไปที่ งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน
- งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน (ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการฯ)
วิเคราะห์และรวบรวม เสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบและจัดสรรงบประมาณ (กรณีโครงการที่ไม่อิงรูปแบบการวิจัย)
- งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน เวียนแจ้งหน่วยงานและผู้รับผิดชอบ
โครงการรับทราบแนวปฏิบัติการขอสนับสนุนงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม และดำเนินการตามขั้นตอนจัดทำสัญญาต่อไป (กรณีโครงการที่ไม่อิงรูปแบบการวิจัย)
- งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน รวบรวมโครงการแจ้งสถาบันวิจัย
และพัฒนาเพื่อดำเนินการพิจารณาแบบเสนอโครงการวิจัย ซึ่งผู้รับผิดชอบโครงการต้องเสนอรายละเอียด

แบบเสนอโครงการวิจัยงบประมาณตามแบบฟอร์มที่สถาบันวิจัยและพัฒนากำหนด (กรณีโครงการที่อิงรูปแบบการวิจัย)

- การจัดทำสัญญา ให้องค์กร/หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินการจัดทำสัญญาฯ

1) กรณีโครงการที่ไม่อิงรูปแบบการวิจัย หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ ดำเนินการจัดทำสัญญารับเงินอุดหนุนฯ ที่งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน

2) กรณีโครงการที่อิงรูปแบบการวิจัย หน่วยงาน / ผู้รับผิดชอบโครงการ ดำเนินการจัดทำสัญญารับเงินอุดหนุนฯ ที่สถาบันวิจัยและพัฒนา และให้สถาบันวิจัยและพัฒนารวบรวมส่งกองแผนงาน

- งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน สรุปรวบรวมเสนออธิการบดีทราบ และส่งสัญญา(ฉบับจริง) ให้กองคลังเพื่อประกอบการเบิกจ่ายต่อไป

- หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

- ผู้รับผิดชอบโครงการทั้ง 2 กรณี จัดทำรายงานเสนอหน่วยงานต้นสังกัด ก่อนเสนองานติดตามและประเมินผล กองแผนงาน เป็นรายไตรมาสตามกำหนดเวลา

- งานติดตามและประเมินผล กองแผนงาน รวบรวมและสรุปรายงานผลการดำเนินงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณเสนองานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ (ในฐานะเลขานุการคณะทำงานฯ) เพื่อนำเสนอคณะทำงานฯทราบ หลังจากสิ้นไตรมาส กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ทันภายในปีงบประมาณ ต้องกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี และจะต้องรายงานผลการดำเนินงานตามช่วงไตรมาสของปีงบประมาณใหม่จนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการ

- งานติดตามและประเมินผล กองแผนงาน ประเมินความคุ้มค่าของโครงการฯเสนอคณะทำงานฯ ต่อไป

ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม จากการจัดสรรงบประมาณที่เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติราชการประจำปี เป็นการกำหนดแผนงานที่มีเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย รวมทั้งให้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ตามคำสั่งมหาวิทยาลัย เลขที่ 2771/2551 ลงวันที่ 8 กันยายน 2551 ได้กำหนดให้คณะทำงานดำเนินการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการต่างๆ เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสม ตลอดจนติดตามผลการดำเนินงานเป็นรายไตรมาส รวมถึงจัดให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้แจงเรื่อง “วิธีปฏิบัติการบริหารงบประมาณ การยืมเงินทดรองจ่าย การเบิกจ่ายเงิน การกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี การขยายเวลาเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้างและการติดตาม

การใช้จ่ายเงินตามแบบ ผต.บส.4 โครงการบริการวิชาการแก่สังคม” เพื่อให้หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มีความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และให้มีคณะทำงานเพื่อพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (งบแผ่นดิน) ที่มีรองอธิการบดีที่กำกับดูแลกองแผนงานเป็นประธานคณะทำงาน หัวหน้างานวิเคราะห์งบประมาณและบริหารต้นทุนเป็นพนักงานและเลขานุการ และให้เจ้าหน้าที่กองแผนงานเป็นพนักงานและผู้ช่วยเลขานุการ โดยกำหนดให้คณะทำงานดำเนินการพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์แผนการใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินในแต่ละปีตามหลักเกณฑ์ และพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการบริการวิชาการแก่สังคมตามความเหมาะสม ติดตามผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคมแต่ละไตรมาส และสรุปผลความสำเร็จของการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณ และก่อนการเปิดรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ทั้งโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) และโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (อิงรูปแบบการวิจัย) ยังคงให้มีการประชุมชี้แจงการจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคมเป็นประจำทุกปีจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 โดยขั้นตอนและกิจกรรมการจัดสรรงบประมาณมีการเปลี่ยนแปลงไปจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ดังนี้

- หน่วยงานส่งคำขอของงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ตามแบบฟอร์มที่กำหนดผ่านระบบ e – Social ตามที่คณะทำงานฯ กำหนด แจ้งไปที่ฝ่ายวางแผนฯ
- งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ วิเคราะห์รายละเอียดโครงการไม่อิงรูปแบบการวิจัยและนำเสนอคณะทำงานเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและงบประมาณ
- จัดประชุมคณะทำงานพิจารณาโครงการประมาณเดือนละ 1 ครั้ง
- กรณีไม่อิงรูปแบบการวิจัย เลขานุการคณะทำงานแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อประสานงานและจัดทำรายละเอียดตามแบบฟอร์มที่กำหนด และส่งงานวิเคราะห์แผนและงบประมาณเพื่อเสนออธิการบดีลงนามในสัญญา แล้วส่งกองคลัง และแจ้งหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินการต่อไป
- กรณีอิงรูปแบบการวิจัย หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ ดำเนินการจัดทำสัญญารับเงินอุดหนุนการวิจัยที่สถาบันวิจัยและพัฒนา และสรุปแจ้งฝ่ายวางแผนฯ (คณะทำงานฯ)
- หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินโครงการตามแผนงานที่กำหนด
- หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ และรายงานผลการดำเนินโครงการตามที่คณะทำงานฯ กำหนด

1.3 ประเด็นความเปลี่ยนแปลงของนโยบาย และเหตุการณ์ที่เกิดความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงปี ในช่วงปี 2552 – 2557

สำหรับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มีการเปลี่ยนการดำเนินงานที่ชัดเจนในช่วงปีงบประมาณ 2552 สืบเนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมมาธิราช (แผนระยะยาว 5 ปี) พ.ศ. 2552 – 2556 เพื่อการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้เป็นองค์กรเชิงยุทธศาสตร์ (Strategy-Focused Organization) และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาดังกล่าว มหาวิทยาลัยฯ โดยกองแผนงานได้จัดทำแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม สำหรับเป็นกรอบการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม และเปลี่ยนแปลงการจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจากการจัดกลุ่มตามลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคมเป็นการกำหนดแผนงานที่มีเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่ชัดเจน และกำหนดให้กองแผนงานทำหน้าที่ในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอสำนักงบประมาณ และดูแลพิจารณาวางแผนการใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณแผ่นดินในภาพรวม รวมถึงแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ทำหน้าที่พิจารณาจัดสรรทุน และติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โดยมีกองคลังทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุม ตรวจสอบการเบิกเงินงบประมาณ สำหรับการจัดสรรงบประมาณโดยจะเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการประจำปี ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เป้าหมายการให้บริการกระทรวง ยุทธศาสตร์กระทรวง ผลผลิต และงบประมาณประจำปี ซึ่งผลผลิตของโครงการบริการวิชาการแก่สังคมตามกรอบแนวทางการพัฒนา มสธ. จะกำหนดไว้ใน “ผลผลิต ข. การบริการวิชาการแก่สังคม” ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนา มสธ. สู่มหาวิทยาลัยเปิดทางไกลชั้นนำของโลก ในเป้าประสงค์ 1.1 มสธ. เป็นมหาวิทยาลัยเปิดทางไกลชั้นนำของประเทศ กลยุทธ์ที่ 1.1.2 การสร้างภาคีเครือข่ายพันธมิตร เพื่อสนับสนุนทุกพันธกิจของมหาวิทยาลัย (ด้านบริการวิชาการ/วิชาชีพ) และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพการให้บริการทางการศึกษา และบริการวิชาการ (เฉพาะบริการวิชาการ) เป้าประสงค์ที่ 4.3 ประชาชน ชุมชน องค์กร และสถาบันในสังคม ได้รับการเปิดและขยายโอกาสทางการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 4.3.1 ค้นหาโอกาสในการขยายตลาด/ขยายกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ และการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อให้บริการวิชาการวิชาชีพแก่สังคม และยุทธศาสตร์ที่ 4.3.2 ก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตรสหวิทยาการ/พหุวิทยาการ สนับสนุนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม (กองแผนงาน, 2555, น. 1 – 4) การจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2557 ยังคงแนวทางการจัดสรรงบประมาณเช่นเดียวกับปี 2552 มีเพียงการปรับแนวทางการจัดสรรทุนในแต่ละปี เพื่อให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 คณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ได้กำหนดให้มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้แจงวิธีปฏิบัติการบริหารงบประมาณเป็นประจำทุกปี พร้อมทั้งจัดทำประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) และคู่มือ “เอกสารประกอบการจัดทำและการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 (เงินแผ่นดิน)” รวมถึงการกำหนดทิศทางการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามนโยบายสภามหาวิทยาลัย ในส่วนของการนำผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนไปพิจารณาช่วยเหลือและแก้ปัญหาของชุมชน โดยใช้ศูนย์วิทย์พัฒนาของ มสธ. ทุกจังหวัดเป็นศูนย์สนับสนุนการดำเนินการ และการให้ดำเนินการโครงการเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว โดยการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีจะพิจารณาดำเนินการตามข้อสังเกตคณะกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายสำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่เสนอขอจัดสรรงบประมาณสามารถจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคมได้อย่างถูกต้อง และดำเนินการพิจารณาอนุมัติโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย

และเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้กำหนดคำนิยามที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้มีความชัดเจน ทั้งการกำหนดคำนิยามที่เกี่ยวข้อง และการระบุลักษณะของโครงการบริการวิชาการทั้งที่เป็นโครงการไม่อิงรูปแบบการวิจัย และโครงการที่อิงรูปแบบการวิจัย รวมถึงการกำหนดแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคมให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อุดมศึกษา ร่วมสร้างประเทศไทยน่าอยู่ โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักคือ “หนึ่งมหาวิทยาลัย: หนึ่งจังหวัด” พร้อมทั้งได้เพิ่มเติมแผนงาน 1 แผนงาน คือ แผนงาน 11 แผนงานโครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สังคม ชุมชนได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ จากผลงานที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยของมหาวิทยาลัย ที่ส่งผลให้ปัญหาและความจำเป็นของชุมชนได้รับการแก้ไข ทำให้การดำรงชีวิตของคนในชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน และคณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาได้เรียนรู้ พัฒนาตนเอง แก้ปัญหาแบบบูรณาการ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแบบครบวงจร

ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 สืบเนื่องจากอุทกภัยในประเทศไทย พ.ศ. 2554 ที่ประชุมแผนปฏิบัติการประจำปีเห็นชอบให้กำหนดแผนงานเพิ่มเติมอีก 1 แผนงาน คือ แผนงาน 12 แผนงานฟื้นฟูคุณภาพชีวิตจากผู้ประสบภัยพิบัติทั่วทุกภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการฟื้นฟูและเยียวยาจิตใจแก่ประชาชน ชุมชนที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับภัยพิบัติให้มีคุณภาพชีวิตหรือสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการจัดทำคำขอและบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) ขึ้นใหม่เพื่อให้เกิดมาตรฐานการปฏิบัติงาน สำหรับการจัดทำ

โครงการบริการวิชาการแก่สังคมให้เป็นไปตามเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุด ตอบสนองต่อภารกิจหลักและผลผลิตการให้บริการวิชาการแก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต่อมาเพื่อให้โครงการบริการวิชาการแก่สังคมติดตามตัวชี้วัดที่มหาวิทยาลัยกำหนด ที่ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) เห็นชอบให้เพิ่มเติมแผนบริการวิชาการแก่สังคมขึ้นอีก 1 แผนงาน คือ แผนงาน 13 แผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมนำสู่การวิจัยเป็นโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่มีการนำความรู้ประสบการณ์ไปเผยแพร่หรือให้บริการวิชาการแก่สังคม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 คณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ได้กำหนดแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคมไว้เป็น 9 แผนงาน โดยได้ตัดแผนงานออก 3 แผนงาน คือ แผนงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการบริการวิชาการแก่สังคม แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของศูนย์วิทย์พัฒนา และแผนงานฟื้นฟูคุณภาพชีวิตจากผู้ป่วยสภากาชาดที่ทั่วทุกภูมิภาค ซึ่งสาระสำคัญของแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม และการกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอโครงการบริการวิชาการแก่สังคมเช่นเดียวกับที่ผ่านมา พร้อมทั้งได้จัดทำคู่มือการจัดทำคำขอและบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) เพื่อความชัดเจนสำหรับผู้ขอรับจัดสรรงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ รวมถึงจัดทำคู่มือการใช้งานระบบ e-Social สำหรับหน่วยงาน (USER MANUAL) และดำเนินงานตามแนวปฏิบัติไปจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยยังคงการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคมไว้ 2 ประเภท คือ 1) โครงการที่ไม่อิงรูปแบบการวิจัย และ 2) โครงการที่อิงรูปแบบการวิจัย (กองแผนงาน, 2555, กองแผนงาน, 2557, กองแผนงาน, 2552, 22 กันยายน, กองแผนงาน, 2553, 22 สิงหาคม, กองแผนงาน, 2555, 1 สิงหาคม, สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554. น.7 - 8)

สรุปได้ว่าโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เป็นเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) แบบเหี้ยมเปล่า มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อให้มหาวิทยาลัยนำความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพไปสู่ชุมชน ท้องถิ่น สังคมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยได้จัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ. 2548 เป็นปีแรก โดยนโยบายการจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 - 2557 มีดังนี้

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 - 2550 มหาวิทยาลัยได้กำหนดให้กองแผนงานทำหน้าที่ในการบริหารค่าใช้จ่ายโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) และให้กองคลังเป็นผู้ควบคุมและ

ตรวจสอบการเบิกเงินงบประมาณ ในระยะแรกของการกำหนดงบประมาณจะกำหนดให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติราชการประจำปี

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคมเป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีผลการดำเนินงานที่ตอบสนองของผลผลิต ผลงานการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ประกอบกับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 – 2550 ยังไม่มีการกำหนดแนวทางและกรอบงบประมาณที่ชัดเจน และ ดังนั้น จึงมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดสรรงบประมาณจากการที่กำหนดให้กองแผนงานทำหน้าที่ในการบริหารค่าใช้จ่ายโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) เป็นการกำหนดให้มีคณะทำงานพิจารณาและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) และกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อให้การผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมตอบสนองของผลผลิต และผลงานการให้บริการวิชาการของมหาวิทยาลัย

ต่อมาปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยฯ ได้จัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมมาธิราช (แผนระยะยาว 5 ปี) พ.ศ. 2552 – 2556 เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้เป็นองค์กรเชิงยุทธศาสตร์ (Strategy-Focused Organization) ดังนั้น เพื่อให้นโยบายการจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชดังกล่าว มหาวิทยาลัยโดยกองแผนงานจึงได้จัดทำแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อเป็นกรอบหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โดยงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจะเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติราชการประจำปี การกำหนดวงเงินและแผนงานมาจากมติที่ประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม และจากความเห็นชอบจากที่ประชุมประสานนโยบาย โดยกำหนดงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมไว้ในแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ไว้ 10 แผนงาน และปรับเปลี่ยนขั้นตอนและกิจกรรมการจัดสรรงบประมาณจากการให้หน่วยงานจัดส่งคำขอ ไปยังงานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงาน (ในฐานะเลขานุการคณะทำงานฯ) วิเคราะห์และรวบรวมเสนอคณะทำงานฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบและจัดสรรงบประมาณ (กรณีโครงการที่ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) เป็นการส่งคำขอของงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ผ่านระบบ e – Social เพื่องานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงานวิเคราะห์รายละเอียดโครงการ (กรณีไม่อิงรูปแบบการวิจัย) และนำเสนอคณะทำงานเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการและงบประมาณ โดยนโยบายการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมยังคงแนวทางการจัดสรรงบประมาณเดิม

ไปจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 มีเพียงการปรับแนวทางการจัดสรรทุนในแต่ละปีเพื่อให้มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2557 เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดให้มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้แจงวิธีปฏิบัติการบริหารงบประมาณ พร้อมทั้งจัดทำประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่อง หลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) และคู่มือ “เอกสารประกอบการจัดทำและการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 (เงินแผ่นดิน)” และการกำหนดทิศทางการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามนโยบายสภามหาวิทยาลัย เช่น เพิ่มเติมในส่วนของการนำผลงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ และมีการปรับเปลี่ยนแผนงาน โดยมีการเพิ่มแผนงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 จำนวน 1 แผนงาน คือ แผนงาน 11 แผนงานโครงการหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาร่วมสร้างประเทศไทยน่าอยู่ มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ “หนึ่งมหาวิทยาลัย: หนึ่งจังหวัด” และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 สืบเนื่องจากอุทกภัยในประเทศไทย พ.ศ. 2554 ที่ประชุมแผนปฏิบัติการประจำปีจึงมีความเห็นชอบให้กำหนดแผนงานเพิ่มเติมอีก 2 แผนงาน คือ แผนงาน 12 แผนงานฟื้นฟูคุณภาพชีวิตจากผู้ประสบภัยพิบัติทั่วทุกภูมิภาค เพื่อเป็นการฟื้นฟูและเยียวยาจิตใจแก่ประชาชน ชุมชนที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับภัยพิบัติให้มีคุณภาพชีวิตหรือสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และแผนงาน 13 แผนงานการให้บริการวิชาการแก่สังคมนำสู่การวิจัยเป็นโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่มีการนำความรู้ประสบการณ์ไปเผยแพร่หรือให้บริการวิชาการแก่สังคม และต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร คณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ได้กำหนดแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคมไว้เป็น 9 แผนงาน โดยได้ตัดแผนงานออก 3 แผนงาน คือ แผนงานส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อการบริการวิชาการแก่สังคม แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมของศูนย์วิทย์พัฒนา และแผนงานฟื้นฟูคุณภาพชีวิตจากผู้ประสบภัยพิบัติทั่วทุกภูมิภาค พร้อมทั้งได้จัดทำคู่มือการจัดทำคำขอและบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) และคู่มือการใช้งานระบบ e-Social สำหรับหน่วยงาน (USER MANUAL) และดำเนินงานตามแนวปฏิบัติไปจนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยยังคงการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคมไว้ 2 ประเภท คือ 1) โครงการที่ไม่อิงรูปแบบการวิจัย และ 2) โครงการที่อิงรูปแบบการวิจัย

2. โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย

2.1 นโยบายในการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (งบประมาณแผ่นดิน) ประเภทอิงรูปแบบการวิจัยในช่วงปีงบประมาณ 2552 – 2557

โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย เป็นอีกหนึ่งแผนงานที่บรรจุอยู่ภายใต้โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัย โดยกองแผนงานกำหนดให้โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ต้องเป็นโครงการที่มีลักษณะการให้บริการโดยมีการศึกษา สํารวจ วิจัยเพื่อบริการวิชาการแก่สังคม และสามารถนำผลลัพธ์ (outcome) ไปใช้จนสามารถสร้างผลกระทบ (impact factor) ต่อสังคมได้อย่างแท้จริง ซึ่งได้กำหนดให้สถาบันวิจัยและพัฒนารับผิดชอบในการพิจารณาโครงการ โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 เป็นปีแรก ทั้งนี้สืบเนื่องจากการจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม เงินอุดหนุนทั่วไปจากงบประมาณรายจ่าย (เงินแผ่นดิน) และด้วยระยะเวลาอันสั้นสำหรับการกำหนดระเบียบภายในการควบคุมค่าใช้จ่าย ได้ทันตามการเบิกจ่ายในปีงบประมาณที่กำหนด ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์ดำเนินการตามโครงการบริการวิชาการแก่สังคม จัดทำในลักษณะโครงการวิจัย โดยอิงระเบียบมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช ว่าด้วย การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จนกว่าการดำเนินการจัดทำระเบียบ ว่าด้วย การใช้จ่ายเงินอุดหนุนประเภทเงินอุดหนุนทั่วไปโครงการบริการวิชาการแก่สังคมจากงบประมาณแผ่นดินจะแล้วเสร็จ โดยมหาวิทยาลัยยังมีนโยบายในการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่อิงรูปแบบการวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยได้กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 และเพื่อให้สอดคล้องกับโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่บรรจุตามแผนพัฒนา มสธ. พ.ศ. 2552 – 2556 หรือตามนโยบายที่สำคัญของมหาวิทยาลัย จึงได้จัดสรรเงินงบประมาณสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัยไว้ใน แผนงานที่ 3 แผนงานการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่) และให้สถาบันวิจัยและพัฒนา โดยฝ่ายประสานงานการวิจัยเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารโครงการวิจัย การเบิกจ่ายงบประมาณ และการติดตามผลการดำเนินงาน

ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 สถาบันวิจัยและพัฒนาได้กำหนดเงื่อนไขการขอรับทุนจากการประชุมชี้แจงแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) โดยกองแผนงานเป็นประจำทุกปี พร้อมได้จัดทำเกณฑ์การให้ทุนอุดหนุนการวิจัยโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (งบประมาณแผ่นดิน) ที่ระบุเงื่อนไข ระยะเวลาการเปิดรับ และคุณสมบัติของผู้ขอรับทุน วงเงินสำหรับดำเนินการวิจัยไม่เกินโครงการละ 300,000 บาท เพื่อจัดสรรทุนวิจัยตามที่ระบุไว้ในตัวชี้วัด จำนวน

10 โครงการ โครงการที่เสนอขอรับทุนต้องเป็นโครงการที่มีลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่มีการศึกษา สํารวจ วิจัยเพื่อบริการวิชาการแก่สังคม และสามารถนำผลลัพธ์ (outcome) ไปใช้จนสามารถสร้างผลกระทบ (impact factor) ต่อสังคมได้อย่างแท้จริง โดยกำหนดเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ไว้ดังนี้

1) เป็นโครงการตามภารกิจของมหาวิทยาลัยที่ สนับสนุนยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ หรือ

2) เป็นโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2552 – 2556) หรือ

3) เป็นโครงการที่สอดคล้องนโยบายและมาตรการประจำปี ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคมและได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ หรือ

4) เป็นโครงการที่สาขาวิชาให้ความเห็นชอบ โดยมีกรอบการดำเนินโครงการ 3 ลักษณะ คือ 1) การจัดตั้งศูนย์การให้บริการวิชาการแก่สังคม 2) จัดทำเนื้อหาความรู้เพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยผ่าน Website สวทช.กลางบริการวิชาการแก่สังคม มสธ. 3) มีการบูรณาการด้านวิชาการในระบบการเรียนการสอนทางไกลไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม

ทั้งนี้ การเผยแพร่ผลงานบริการวิชาการแก่สังคมผ่านเว็บไซต์จะไม่จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำเว็บไซต์ให้แต่ละโครงการ แต่มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีเว็บไซต์ “บริการวิชาการแก่สังคมของมสธ.” เป็นศูนย์กลาง ทุกโครงการหากประสงค์จะเผยแพร่ จะให้นำมาไว้ ที่เว็บไซต์ศูนย์กลาง

5) เป็นโครงการที่ตอบสนองต่อตัวชี้วัดในภาพรวมของมหาวิทยาลัยและสามารถรายงานต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

6) กรณีเป็นโครงการที่อิงรูปแบบการวิจัยจะต้องเป็นงานวิจัยที่มุ่งไปสู่การสร้างผลลัพธ์ (outcome) และสามารถส่งผลกระทบ(impact factor) ต่อพื้นที่ / ชุมชน / กลุ่มตัวอย่าง ในการให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างแท้จริง และต้องมีการตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสารที่มี Peer review

7) เป็นโครงการที่มีลักษณะตรงกับศาสตร์หรือลักษณะการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นๆ

8) เป็นโครงการที่ไม่เคยได้รับทุนจากแหล่งทุนอื่นๆ มาก่อน ยกเว้น กรณีนำผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จและต้องการเผยแพร่ความรู้ให้บริการวิชาการแก่สังคม

9) เป็นโครงการที่ไม่เป็นภาระผูกพันงบประมาณในระยะยาว

10) ผู้รับผิดชอบโครงการที่เคยได้รับจัดสรรงบประมาณจากปีที่ผ่านมามีรายงานผลการดำเนินโครงการเดิมให้แล้วเสร็จ จึงจะสามารถขอจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการใหม่ได้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จากการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดสรรงบประมาณของกองแผนงาน ประกอบกับมติคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย โครงการบริการ

วิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ประจำปี 2553 สถาบันวิจัยและพัฒนาจึงได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ตามแนวทางเดิม มีเพียงการปรับการเขียนผลผลิต ตัวชี้วัด และเป้าหมาย โดยปรับแก้ไขแบบฟอร์มแบบเสนอโครงการวิจัย (สวพ. 01(1)) ในข้อที่ 17. “ผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ” รวมถึงการเผยแพร่บริการวิชาการแก่สังคมบนเว็บไซต์การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย โครงการวิจัยที่พัฒนาชุดฝึกอบรมออนไลน์ และชุดฝึกอบรมทางไกล ให้ระบุจำนวนผู้ใช้/ผู้อบรมผ่านเว็บไซต์ (กรณีจัดทำ Web counter) การจัดส่ง CD Off-line ให้สถาบันวิจัยและพัฒนา หลังเสร็จสิ้นการวิจัย เพื่อนำขึ้นเว็บไซต์โครงการเผยแพร่ผลการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (www.stou-eknowledge.net) รวมทั้งจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการแบบ On-line และกำหนดตัวชี้วัดความพึงพอใจของผู้รับบริการสำหรับโครงการที่มีกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เพื่อให้การกำหนดผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ และการนำไปใช้ประโยชน์มีความชัดเจนยิ่งขึ้น สถาบันวิจัยและพัฒนาจึงได้กำหนดรูปแบบการนำเสนอการจัดทำผลผลิตจากการวิจัยที่ต้องส่งมอบต่อสถาบันวิจัยและพัฒนา ทั้งในด้านผลผลิต ตัวชี้วัด และเป้าหมาย ตลอดจนรูปแบบการนำเสนอการนำไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะโครงการวิจัยที่พัฒนาชุดฝึกอบรมออนไลน์ หรือชุดฝึกอบรมทางไกล ได้กำหนดให้ผู้วิจัยประสานงานกับกองแผนงานเพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ www.stou-eknowledge.net กรณีขั้นตอนการทำวิจัยที่มีการจัดฝึกอบรม/การจัดกิจกรรมแบบเผชิญหน้า ให้ผู้วิจัยจัดทำลักษณะ VDO on Demand เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ และได้กำหนดแนวทางการพิจารณางบประมาณโดยการอิงเกณฑ์ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำชุดฝึกอบรม และชุดฝึกอบรมแบบออนไลน์ โดยใช้มาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามเอกสารประกอบการจัดทำและดำเนินงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553 ของกองแผนงาน จนกระทั่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 กองแผนงานได้จัดทำคู่มือการจัดทำคำขอและบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบการวิจัย) (กองแผนงาน, 2555) โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของโครงการ และได้กำหนดเป้าหมายการให้บริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ในด้านผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ระดับผลลัพธ์ ผลผลิต และตัวชี้วัดระดับผลผลิต และได้เพิ่มเตอมงบประมาณสำหรับแผนงานที่ 3 แผนงานส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่) คือ โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย (สถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นเจ้าภาพ) จาก 3,000,000 บาท เป็น 3,600,000 บาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ได้เพิ่มเติมงบประมาณ แผนงานที่ 3 แผนงานส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่) เป็น 3,800,000 บาท และได้กำหนดแนวปฏิบัติและแนวทางการจัดสรรงบประมาณเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา มีเพียงการกำหนด

ลักษณะของโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย เป็นการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่มีการศึกษา สํารวจ วิจัยที่สามารถนำผลลัพธ์ (outcomes) จากการวิจัยไปใช้จนสามารถสร้างผลกระทบ (Impact) ที่เป็นรูปธรรมต่อพื้นที่/ชุมชน/กลุ่มตัวอย่างในการให้บริการอย่างแท้จริง โดยมหาวิทยาลัยกำหนดให้โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การเรียนการสอนและบริการวิชาการแก่สังคม จากการนำประเด็นปัญหาจากการบริการวิชาการแก่สังคมมาพัฒนาสู่การเรียนการสอน หรืองานวิจัย และตอบตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ สกอ. กำหนด คือ

1) ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 : ระบบและกลไกการบริการวิชาการแก่สังคม

- มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอน
- มีการบูรณาการงานบริการทางวิชาการแก่สังคมกับการวิจัย
- การประเมินผลสำเร็จของการบูรณาการงานบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย

2) ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 : กระบวนการบริการทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

- ความร่วมมือด้านการบริการวิชาการเพื่อการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หรือภาคเอกชนหรือภาครัฐ หรือหน่วยงานวิชาชีพ
- มีการประเมินประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการวิชาการต่อสังคม
- มีการนำผลการประเมินในข้อ 3 ไปพัฒนาระบบแลกลไก หรือกิจกรรมการให้บริการทางวิชาการ
- มีการพัฒนาความรู้ที่ได้จากการให้บริการทางวิชาการและถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรภายในสถาบันและเผยแพร่สู่สาธารณชน

3) ตัวบ่งชี้ที่ 5.8 : ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการทางวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย

- การนำความรู้ประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาพัฒนามี 2 ประเภท คือ การพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาการวิจัย

2.2 ขั้นตอนการพิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (อิงรูปแบบการวิจัย) ในช่วงปีงบประมาณ 2552 – 2557

สถาบันวิจัยและพัฒนาได้กำหนดกระบวนการในการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย และการดำเนินการวิจัย โดยอิงระเบียบมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ว่าด้วย การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัย จากงบประมาณแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อใช้ในการบริหารโครงการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ

2.2.1 ขั้นตอนก่อนดำเนินการวิจัย

ภายหลังกองแผนงานจัดส่งข้อเสนอโครงการวิจัยที่ประสงค์จะขอรับทุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ให้กับสถาบันวิจัยและพัฒนาวิเคราะห์และจัดสรรงบประมาณ ซึ่งต่อมาในปี 2554 สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยโดยตรงภายหลังการประชุมชี้แจงแนวทางการขอรับทุนของกองแผนงาน โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาดำเนินการตรวจสอบข้อเสนอโครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุนให้เป็นไปตามแบบฟอร์มที่กำหนดได้แก่ แบบเสนอโครงการวิจัย ตามแบบ สวพ. 01(1) บันทึกรับส่งข้อเสนอโครงการวิจัย และเอกสารหลักฐานการผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากหน่วยงานต้นสังกัด แล้วจึงจัดกลุ่มโครงการวิจัยเพื่อเสนอแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย วิเคราะห์งบประมาณโครงการวิจัย และภายหลังผู้วิจัยปรับแก้ไขข้อเสนอโครงการวิจัยตามมติคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ และเสนอคณะกรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยรับทราบการอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยแล้วจึงดำเนินการจัดทำสัญญารับเงินอุดหนุนการวิจัย พร้อมทั้งเบิกเงินอุดหนุนการวิจัย งวดที่ 1 ต่อไป

2.2.2 ขั้นตอนระหว่างดำเนินการวิจัย

เมื่อนักวิจัยจัดทำสัญญารับเงินอุดหนุนการวิจัยกับมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยและพัฒนาจะจัดทำเรื่องเบิกเงินอุดหนุนการวิจัย งวดที่ 1 และติดตามให้นักวิจัยดำเนินการวิจัยให้แล้วเสร็จทันตามที่ระบุในสัญญารับเงินอุดหนุนการวิจัย โดยจะติดตามให้นักวิจัยรายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย 2 ครั้ง เพื่อเบิกเงินอุดหนุนการวิจัยส่วนที่เหลือ และติดตามให้นักวิจัยจัดส่งรายงานการวิจัยฉบับร่าง พร้อมเอกสารอื่นที่ระบุตามสัญญารับเงินอุดหนุนการวิจัย อนึ่ง ในการดำเนินการวิจัย ตามระเบียบฯ นักวิจัยสามารถขอขยายระยะเวลาดำเนินการวิจัยได้ 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 6 เดือน (ระเบียบมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช ว่าด้วย การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) ทั้งนี้ ในการขอขยายระยะเวลาดำเนินการวิจัย ครั้งที่ 1 นักวิจัยจะจัดทำเรื่องขอขยายระยะเวลาดำเนินการวิจัยตามแบบฟอร์มที่กำหนดส่งไปยังสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อเสนอรองอธิการบดีที่กำกับดูแลอนุมัติการขอขยายระยะเวลาดำเนินการวิจัย สำหรับการขอขยายระยะเวลาดำเนินการวิจัย ครั้งที่ 2 นักวิจัยจัดทำเรื่องขอขยาย

ระยะเวลาดำเนินการวิจัยตามแบบฟอร์มที่กำหนดส่งไปยังสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการขอขยายระยะเวลาดำเนินการวิจัยครั้งที่ 2 ทั้งนี้ การพิจารณาอนุมัติจะขึ้นอยู่กับเหตุผลความจำเป็น ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการวิจัย ครั้งที่ 1/2558 เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2558 ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการขอขยายระยะเวลาดำเนินการวิจัย ครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 ใหม่ เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของภาระงานที่ดำเนินการในช่วงขยายเวลาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้ผู้วิจัยจัดทำ Project plan ประกอบการขยายระยะเวลาดำเนินการวิจัย ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เพื่อประกอบการพิจารณา

2.2.3 ขั้นตอนหลังดำเนินการวิจัย

เมื่อนักวิจัยส่งรายงานการวิจัยฉบับร่าง สถาบันวิจัยและพัฒนาจะเสนอคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณารายงานการวิจัย และเมื่อผู้วิจัยปรับแก้ไขรายงานการวิจัยตามมติคณะกรรมการเฉพาะกิจแล้ว จึงนำเสนอคณะกรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยรับรองรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อการเผยแพร่ต่อไป

ในขั้นตอนกระบวนการในการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย และการดำเนินการวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนาได้กำหนดแนวทาง และมาตรการต่างๆ เพื่อใช้ในการติดตามการดำเนินโครงการวิจัยให้เป็นไปตามสัญญาเงินอุดหนุนการวิจัย และเป็นไปตามระเบียบฯ เช่น ในเรื่องของการยุติและการคืนเงินอุดหนุนการวิจัย สำหรับโครงการวิจัยที่ไม่สามารถดำเนินการวิจัยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือโครงการวิจัยที่ยุติในขั้นตอนระหว่างดำเนินการวิจัย เนื่องจากปัญหาต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีคณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ที่ทำหน้าที่ในการติดตามผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคมแต่ละไตรมาสและสรุปผลความสำเร็จของการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งจะติดตามการเบิกจ่ายจากนักวิจัยโดยตรงอีกช่องทาง

สรุปได้ว่า โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย เป็นการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจากงบประมาณแผ่นดินเพื่อการวิจัยให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัยในการดำเนินโครงการวิจัยที่มีลักษณะให้บริการวิชาการแก่หน่วยงาน/ประชาชนในชุมชนทุกกลุ่มได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียม เพื่อสังคมให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเอง และมอบให้สถาบันวิจัยและพัฒนาทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย โดยเป้าหมายและผลการวิจัยจะมุ่งไปสู่การสร้างผลลัพธ์ (outcome) และสามารถส่งผลกระทบ (impact factor) ต่อพื้นที่/ชุมชน/กลุ่มตัวอย่าง เพื่อการให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างแท้จริง รวมถึงเป็นโครงการที่สามารถตีพิมพ์เผยแพร่เมื่องานวิจัยแล้วเสร็จ และให้ดำเนินการภายใต้ระเบียบมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ว่าด้วย การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยจาก

งบประมาณแผ่นดิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนาในแต่ละปี

3. แนวคิดเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย

3.1 ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นกระบวนการที่ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ โดยการนำส่วนย่อยมาประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดสิ่งใหม่อย่างมีคุณภาพและแตกต่างไปจากเดิม หรือการสร้างทฤษฎีใหม่ จากการเชื่อมโยงทฤษฎีเก่าเข้าด้วยกัน (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2531, น. 1, กาญจนา แก้วเทพ, 2548, น. 66) สำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยนั้นถือว่าเป็นกิจกรรมที่นักวิจัยต้องทำก่อนการทำวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจของคร่อมและความคิดรวบยอดของงานวิจัยแต่ละเรื่องได้อย่างชัดเจน ทำให้เห็นจุดเด่นจุดด้อยของงานวิจัย ก่อให้เกิดความเข้าใจในกรอบเนื้อหา และเกิดองค์ความรู้ในขั้นตอนหลักของการวิจัยมากยิ่งขึ้น รวมถึงให้สามารถสรุปผลการวิจัยในลักษณะการบูรณาการงานวิจัย (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2531, น. 1., ปาน กิมปี, 2555, น. 5-5 – 5-6) ทั้งนี้ มีนักวิชาการให้ความหมายการสังเคราะห์งานวิจัยไว้หลากหลาย ดังนี้

การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นระเบียบวิธีการศึกษาหาข้อเท็จจริงโดยผ่านกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือตอบคำถามการวิจัย โดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ หลายๆ เรื่องมาศึกษาโดยการวิพากษ์และวิเคราะห์ด้วยวิธีการประมวลจากการวิเคราะห์เนื้อหา หรือ ใช้วิธีการทางสถิติ และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบเพื่อให้ได้ความรู้ที่ลึกซึ้งหรือองค์ความรู้ใหม่ รวมถึงคำตอบปัญหาที่เป็นข้อยุติให้ได้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, น. 15 – 16., สุวิมล ว่องวาณิช อรรอุมา เจริญสุข และอัจฉรา ประเสริฐสิน, 2554, น. 4., ปาน กิมปี, 2555, น. 5-5) นอกจากนี้ เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2554) ยังได้กล่าวถึงการสังเคราะห์งานวิจัยว่าเป็นการนำแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์ที่หลากหลายในหัวข้อเรื่องเดียวกันมาสรุปให้เห็นเป็นแนวคิด ทฤษฎี ตัวแบบใหม่ขึ้น โดยการสังเคราะห์จากผลงานวิจัยตั้งแต่ 2 เรื่องขึ้นไปในหัวข้อเดียวกัน เพื่อหาข้อสรุปรวมจากผลงานวิจัยต่างๆ หรืออาจอีกนัยหนึ่งเป็นการตกผลึกความคิดที่ได้มาจากการวิจัยหลายชิ้นเพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา เพื่อมุ่งหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะทั่วไป (Generalization) ในหัวข้อที่ศึกษา โดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) ซึ่งการใช้เหตุผลเชิงอุปมานเป็นวิธีการศึกษาที่ใช้วิธีการนำข้อค้นพบที่ได้ปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมากมาหาเป็นข้อสรุปทั่วไป และเป็นการค้นหาความเป็นจริงของปรากฏการณ์ร่วมโดยใช้ระเบียบวิธีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์หรือ

ข้อค้นพบจากงานวิจัยชิ้นต่างๆ มีการนำมาใช้เหตุผลเชิงอุปมาน รวมถึงอาจมีการนำข้อสรุปรวมหรือข้อสรุปทั่วไปหรือต้นแบบใหม่ไปทดลองหรือทดสอบเพื่อหาความจริงแท้ต่อไป

สรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การจัดหมวดหมู่ และนำเสนอข้อสรุปของปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้ โดยสรุปและบรรยาย ให้ครอบคลุมประเด็นการวิจัย

3.2 ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยจำแนกได้ 2 ประเภท (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2531, น. 1, 9) คือ การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ หรือเชิงบรรยาย (Qualitative Synthesis) ซึ่งเป็นการสังเคราะห์งานวิจัยแล้วนำมาสรุปเข้าด้วยกัน ส่วนใหญ่จะพบในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Review of Literature) และการสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) ซึ่งเป็นการสังเคราะห์ตัวเลขหรือค่าสถิติที่ปรากฏในงานวิจัย โดยในการสังเคราะห์จะเป็นการวิเคราะห์ผลวิเคราะห์ (Analysis of Analyses) หรือการวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (Integrative Analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of Research) ทั้งนี้ ผลการสังเคราะห์งานวิจัยจะมีความแตกต่างกันไปตามประเภท และความเชี่ยวชาญหรือจุดเน้นของผู้สังเคราะห์ โดยการสังเคราะห์งานวิจัยสามารถแบ่งระดับของการสังเคราะห์ไว้ 3 ระดับ คือ ระดับที่นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์จนเกิดความรู้ในหัวข้อนั้น เรียกว่า Meta-Analysis ระดับที่นำหัวข้อที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์จนเกิดเป็นสาขาใหม่ เรียกว่า Mega Analysis และระดับที่นำสาขาที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์ เรียกว่า Super Analysis ทั้งนี้ วิธีการสังเคราะห์รายงานการวิจัยที่นิยมใช้ 2 วิธี (สุวิมล ว่องวานิช, 2545, อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2531, น. 2) คือ

1) การสังเคราะห์เนื้อหาสาระเฉพาะส่วนที่เป็นข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยอาจยังคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้ด้วย หรืออาจจะนำเสนอบทสรุปรวมลักษณะภาพรวมโดยไม่คงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องก็ได้ ทั้งนี้ ในการสังเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณลักษณะจะทำให้ผลการสังเคราะห์ความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามผู้สังเคราะห์ ซึ่งจะเกิดความเชื่อถือได้น้อย

2) การสังเคราะห์เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นลักษณะงานวิจัย รายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย และผลงานวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์อภิमान (Meta-analysis) ซึ่งเป็นวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณที่ต้องใช้ระเบียบวิธีทางสถิติ เป็นการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยงานมาตรฐานเดียวกัน จากการบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งหมดพร้อมทั้งแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะงานวิจัย และสามารถดำเนินการแบบง่าย ๆ ซึ่งผลการสังเคราะห์จะมีความสอดคล้องกันถึงแม้จะมีผู้สังเคราะห์กี่ครั้งหรือกี่คน

สรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยสามารถทำได้ทั้งวิธีการทางการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะหรือวิธีการเชิงคุณภาพ และวิธีการทางสถิติหรือวิธีการเชิงปริมาณ ซึ่งการสังเคราะห์เชิงสถิติหรือวิธีการเชิงปริมาณเป็นการสังเคราะห์ที่มีความน่าเชื่อถือเนื่องจากใช้วิธีทางสถิติมาประกอบการสรุปข้อค้นพบจากการบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เพื่อแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องของระหว่างลักษณะงานวิจัย

3.3 ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเหมือนกับการทำวิจัยหรือยึดหลักตามขั้นตอนของการวิจัย คือการกำหนดปัญหาและขอบเขตการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์แปลผล และการนำเสนอผล ตลอดจนการเผยแพร่งานวิจัย โดยขั้นต้นนักสังเคราะห์งานจะต้องระบุสาระที่สนใจศึกษา คือเป็นการกำหนดปัญหาวิจัย ระบุตัวแปร สมมติฐาน และวัตถุประสงค์ในการศึกษา การเสาะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้วจึงทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความ และนำเสนอตามวัตถุประสงค์ (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2531, น. 6., ปาน กิมปี, 2555, น. 5 - 7) โดย อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2531, น. 6) ได้ระบุขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยว่าประกอบด้วย

- 1) การสรุปสาระที่สนใจศึกษา และค้นหางานวิจัยสำหรับการสังเคราะห์
- 2) คัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาวิเคราะห์ คืองานวิจัยที่ระบุตัวแปรเดียวกัน และมีกลุ่มตัวอย่างคล้ายกัน
- 3) พิจารณาคุณภาพของงานวิจัย โดยพิจารณาจาก
  - 3.1) ความสอดคล้องระหว่างชื่อเรื่อง ปัญหาการวิจัย กรอบความคิด วัตถุประสงค์ของการวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย
  - 3.2) การให้นิยามคำศัพท์ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและวัดได้
  - 3.3) การวัดตัวแปรที่มีความน่าเชื่อถือ โดยเครื่องมือที่มีการระบุหรือบรรยายถึงวิธีการ ตลอดจนลักษณะความน่าเชื่อถือ
  - 3.4) กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มอย่างไม่ลำเอียง หรือได้มาจากการเลือก
  - 3.5) การวิเคราะห์ข้อมูล มีความถูกต้องเหมาะสม
  - 3.6) การนำเสนอผลสอดคล้องกับชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย
- 4) จำนวนงานวิจัยมีตัวเลขจริงและมีจำนวนเพียงพอที่จะสามารถสังเคราะห์ได้ ทั้งนี้ควรมีตั้งแต่ 5 เล่มขึ้นไป
- 5) เลือกวิธีวิเคราะห์ ซึ่งมีหลายวิธี เช่น วิธีนับคะแนนเสียง วิธีพิจารณาค่านัยสำคัญ วิธีวิเคราะห์เมตต้า ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผลการวิเคราะห์ในงานวิจัยนั้นๆ

6) การนำเสนอผลการวิเคราะห์ จะเป็นการเขียนแบบบรรยายหรือเสนอด้วยค่าสถิติ

7) การแปลผลและอภิปรายผล ตลอดจนขอเสนอแนะ

ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยของนงลักษณ์ วิรัชชัย (2544. น. 25 – 26)

ที่ระบุไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดปัญหา การสังเคราะห์งานวิจัยเริ่มต้นจากการกำหนดปัญหาการวิจัย ซึ่งต้องเป็นปัญหาที่มีการทำวิจัยแล้วอย่างน้อยสองราย เนื่องจากปัญหาการวิจัยที่มีคุณค่าน่าสนใจ และเป็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจนมักเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจ และทำการวิจัยเป็นจำนวนมาก ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นปัญหาที่เหมาะสมต่อการสังเคราะห์งานวิจัย

2) การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อกำหนดหัวข้อปัญหาแล้ว นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจน ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้แจ่มชัด เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผน และสมมติฐานการวิจัย

3) การเสาะค้น คัดเลือก และรวบรวมงานวิจัย

3.1) การเสาะค้นงานวิจัย นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องค้นคว้า และเสาะแสวงหา งานวิจัยทั้งหมดเกี่ยวกับปัญหาที่กำหนดไว้ การเสาะค้นหางานวิจัยส่วนใหญ่จะหาได้จากเอกสาร เช่น รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความปริทัศน์วารสาร ดัชนีค้นวารสาร ศูนย์ทรัพยากร ข้อมูลทางการศึกษา (Educational Resource Information Center หรือ ERIC)

3.2) การคัดเลือกงานวิจัย นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องอ่าน ศึกษา และตรวจสอบ งานวิจัยแต่ละเรื่องอย่างละเอียด ต้องสร้างเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย และทำการคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพดี มีความเที่ยงตรงภายนอกและภายในสูงตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

3.3) การรวบรวมผลงานวิจัย หลังจากคัดเลือกงานวิจัยที่จะใช้ในการสังเคราะห์ งานวิจัยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการรวบรวมรายละเอียด และผลการวิจัยของงานวิจัยนั้น วิธีการรวบรวมอาจ ใช้การจดบันทึก การถ่ายเอกสาร หรือการกรอกแบบฟอร์ม ทั้งนี้ นักสังเคราะห์งานวิจัยต้องใช้ความ ระมัดระวังเก็บรวบรวมข้อมูลให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้ และครบถ้วนสมบูรณ์

4) การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นขั้นตอนการจัดกระทำ และการวิเคราะห์ ข้อมูลซึ่งประกอบด้วยผลการวิจัย รายละเอียดลักษณะและวิธีการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์ หาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติและทดสอบว่าสอดคล้องตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้หรือไม่ จากนั้นจึงเปลี่ยน ความหมายผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

5) การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย

ทั้งนี้ สุวิมล ว่องวาณิช (2545) ได้ระบุถึงขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย ไว้ 4 ข้อ คือ

1) ตรวจสอบคุณภาพของรายงานการวิจัย ในส่วนของวิธีดำเนินการวิจัย คุณภาพของข้อมูลและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าผลการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพ รายงานการวิจัยไม่มีคุณภาพเมื่อนำมาสังเคราะห์ก็จะให้ข้อสรุปรวมที่ไม่มีคุณภาพด้วย

2) การกำหนดประเด็น/ตัวแปรที่แสดงลักษณะของงานวิจัย เช่น ระดับชั้นที่ทำการศึกษาวิจัย วิชาที่ทำการวิจัย ระยะเวลาที่ทำการวิจัย จำนวนของนักเรียนที่ทำวิจัย (เป็นรายกรณี หรือเป็นกลุ่มๆ หรือทั้งชั้นเรียน) เป็นต้น

3) การจำแนกงานวิจัยออกตามประเด็นหลักสำคัญที่สนใจ เช่น ลักษณะของผู้เรียนที่สนใจศึกษา (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจเรียน ความตั้งใจเรียน ความชอบในวิชา) วิธีการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา เป็นต้น

4) การวิเคราะห์ลักษณะงานวิจัย จัดหมวดหมู่และทำการสังเคราะห์โดยการแจแนบตามตัวแปรที่สนใจ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยเหมือนกับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยเริ่มจากการกำหนดปัญหาและขอบเขตการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์แปลผล และการนำเสนอผล รวมถึงการเผยแพร่รายงานวิจัย

สำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทิกรูปแบบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 – 2557 จะใช้การสังเคราะห์งานวิจัยระดับที่นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์จนเกิดความรู้ในหัวข้อนั้น โดยการจัดหมวดหมู่ประเด็นที่ได้จากงานวิจัย สรุปและบรรยายให้ครอบคลุมประเด็นการวิจัยตามลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พดิน แดงจวง และคณะ (2548) ได้ศึกษา เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในช่วงปีการศึกษา 2542 – 2545 มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนตามเกณฑ์มาตรฐานรายงานการวิจัย 2) สังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ 3) หาแนวทางการวางแผนการบริหารงานวิจัยให้แก่คณะ โดยศึกษาเฉพาะผลงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างปีการศึกษา 2542 – 2545 และส่งผลงานเรียบร้อยแล้ว จำนวน 64 ชื่อเรื่อง ในการศึกษาคุณลักษณะดำเนินการโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบงานวิจัย 18 ประเด็น การสังเคราะห์งานวิจัยดำเนินการใน 2

ขั้นตอน คือ จัดหมวดหมู่ การพิจารณาตัวแปรหลักในการวิจัย สังเคราะห์เพื่อหาข้อค้นพบจากงานวิจัยรายหมวด หาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย และนำข้อมูลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์มาหาความสัมพันธ์กับปธานและวัตถุประสงค์ของคณะศึกษาศาสตร์ ตลอดจนความเป็นไปได้ในการพัฒนา โดยผลการศึกษาพบว่า

1) คุณลักษณะของงานวิจัย 18 ข้อ คือ งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงบรรยาย มีลักษณะเนื้อหาอยู่ในสาขาเดียวกัน โดยส่วนใหญ่เป็นด้านหลักสูตรและการสอน ระบบประเด็นปัญหาในการวิจัยไม่ชัดเจนหรือไม่ระบุประเด็นปัญหาในการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือทฤษฎี ไม่ระบุแนวคิดหรือทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย มีหน่วยวิเคราะห์เป็นคน ทำการศึกษาจากกลุ่มประชากร สำหรับงานที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวนหน่วยศึกษามักมีขนาดน้อยกว่า 30 ส่วนใหญ่ศึกษาจากแหล่งข้อมูลประเภทเดียวคือสถานศึกษา และแหล่งข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมักใช้แบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์ แต่ไม่ระบุวิธีการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ส่วนใหญ่ทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มักทำการศึกษาจากตัวแปร 2 ระดับร่วมกัน คือ ตัวแปรนามบัญญัติและตัวแปรอันตรภาค ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย 2 – 3 วิธี โดยวิธีที่ใช้มากที่สุดคือการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา รองลงมาได้แก่การใช้สถิติความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลำดับ ใช้เวลาดำเนินการในช่วง 10 – 15 เดือน

2) การสังเคราะห์งานวิจัย สามารถจำแนกออกเป็น 8 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มหลักสูตรและการสอน งานวิจัยเน้นด้านความต้องการและความคาดหวังจากการจัดการศึกษา การเรียนการสอนและการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (2) กลุ่มจิตพิสัยและพฤติกรรมทางสังคม งานวิจัยเน้นความชยัน รับผิดชอบ ระเบียบวินัย ความฉลาดทางอารมณ์ ความเสียสละ ความริเริ่ม (3) กลุ่มการวัดและประเมินผลการศึกษา งานวิจัยเน้นด้านการประเมินหลักสูตร การประเมินโครงการ (4) กลุ่มการติดตามผลและการประกอบอาชีพ งานวิจัยเน้นสมรรถนะและคุณลักษณะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ การติดตามผลบัณฑิต การประกอบอาชีพและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการประกอบอาชีพ (5) กลุ่มการบริหารจัดการ งานวิจัยเน้นการบริการการศึกษา กิจกรรมนักเรียน นักศึกษา งบประมาณ การบริหารสำนักงานและสวัสดิการข้าราชการและลูกจ้าง (6) กลุ่มงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ งานวิจัยเป็นงานเชิงปริมาณ ปัญหาที่ศึกษายังกระจุกกระจาย ทิศทางไม่แน่นอน (7) กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและพละนาถัย งานวิจัยเน้นวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาการคอมพิวเตอร์ พละนาถัย และ (8) กลุ่มศิลปวัฒนธรรม งานวิจัยเน้นด้านเครื่องสักการะ วัฒนธรรมอาชีพบรรณา

3) แนวทางการส่งเสริมงานวิจัยของคณะศึกษาศาสตร์ ควรเน้นด้านการปฏิบัติและการทดลองมากขึ้น ควรมีการสร้างความเข้มแข็งด้าน Research Design มากขึ้น ควรส่งเสริมงานวิจัยที่สร้างความเข้มแข็งศาสตร์ของศึกษาศาสตร์มากขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีเป้าหมายการพัฒนาเป็น Research University ซึ่งจะมีผลให้สามารถพัฒนาองค์ความรู้ และเป็นสถาบันแนวหน้าของโลกตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ในอนาคต

สุนทร ทับบัว (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยจากภาควิชาการ การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาด้านสาระของการวิจัย สาระของงานวิจัย (Substantive) ได้แก่ ประเด็นการวิจัยของอาจารย์ภาควิชาการศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย ประโยชน์ในการนำไปใช้ และ 2) ศึกษาด้านวิธีการวิจัย (Methodological) ได้แก่ แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากรเป้าหมายในการวิจัย จากประชากร คือ งานวิจัยที่ได้รับทุนจากภาควิชาการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึง ปี พ.ศ. 2555

ผลการสังเคราะห์งานวิจัย จากงานวิจัยจำนวน 8 เรื่อง เป็นการพัฒนากาเรียนการสอน 4 เรื่อง นอกจากนี้เป็นการประเมินความต้องการและการประเมินหลักสูตรจำนวน เท่ากันตัวแปรที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรด้านจิตพิสัย มีจำนวน 7 เรื่อง และตัวแปรด้านพุทธิพิสัย 3 เรื่อง แต่ไม่พบตัวแปรด้านทักษะพิสัย ประโยชน์ของการวิจัยที่จะนำไปใช้มากที่สุด คือ พัฒนาการเรียนการสอน งานวิจัยทุกเรื่องเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนใช้สำหรับการพัฒนาผู้เรียน พัฒนางานการสอนพัฒนาหลักสูตร และพัฒนางานบริการวิชาการ รวมทั้งเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลภายนอกด้วยวิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยปฏิบัติการเท่ากันกับการวิจัยเชิงประเมิน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้อย่างหลากหลายในงานวิจัยทุกเรื่อง ประกอบด้วย แบบประเมินผลงาน แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ประชากรเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย เป็นนิสิตปริญญาโทมากที่สุด รองลงมาคืออาจารย์ผู้สอน

ธีรวัฒน์ นนทะโชติ (2554) ได้ศึกษา เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยด้านการศึกษาทางไกล และ 2) สังเคราะห์เชิงคุณภาพงานวิจัยด้านการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช กลุ่มตัวอย่าง คือ งานวิจัยด้านการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2530 – 2553 จำนวน 101 เรื่อง เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสรุปงานวิจัยด้านการศึกษาทางไกล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) งานวิจัยด้านการศึกษาทางไกล ส่วนใหญ่ตีพิมพ์และเผยแพร่ในปี พ.ศ. 2551 มีลักษณะเป็นโครงการเดี่ยวส่วนใหญ่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนรัตนโกสินทร์สมโภช 200 ปี เนื้อหาของงานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นเพื่อพัฒนากาเรียนการสอนทางไกล เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ทำการศึกษาจากประชากร

หรือกลุ่มตัวอย่างขนาดตั้งแต่ 200 หน่วยขึ้นไป โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่มีการตั้งสมมติฐานการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลมักใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม เครื่องมือในการวิจัยส่วนใหญ่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพทั้งโดยวิธีการหาความเที่ยงตรงและวิเคราะห์ความเชื่อมั่น ส่วนใหญ่ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน 3 วิธี ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย/ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

2) การสังเคราะห์เชิงคุณภาพของงานวิจัยด้านการศึกษาทงไกล พบว่า เนื้อหาที่ศึกษาส่วนใหญ่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มุ่งเน้นศึกษาด้านกระบวนการในระบบการศึกษาทงไกล ได้แก่ การศึกษาวิธีการเรียนของผู้เรียนในระบบการศึกษาทงไกล การศึกษาเพื่อการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอน การศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมทักษะ การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ภาคปฏิบัติ การศึกษาการทำกิจกรรมประจำชุดวิชา การประเมินหลักสูตร การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียน การศึกษารูปแบบการเรียนในปัจจุบันและแนวโน้มของการศึกษาทงไกลในอนาคต

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2557) ได้ศึกษา เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และ 2) สังเคราะห์งานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประชากรในการวิจัย คือ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทแขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี 2546 – 2552 จำนวน 75 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสรุปคุณลักษณะของงานวิจัยและแบบประเมิน คุณภาพของวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) คุณลักษณะของงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช งานวิจัยส่วนใหญ่ มีขอบข่ายเกี่ยวกับการประเมินนโยบายแผนงานและโครงการ การพัฒนาแบบประเมินความสามารถและทักษะด้านต่างๆ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัด การประเมินหลักสูตร และการพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นวิทยานิพนธ์ที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาในปี 2546 มากที่สุด ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อประเมินเชิงระบบและพัฒนาแบบประเมินความสามารถ รูปแบบการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยและพัฒนา

รองลงมาได้แก่ การวิจัยเชิงประเมิน เครื่องมือวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่ใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

2) การสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า เนื้อหาที่พบในแต่ละขอบข่ายงานวิจัยมีดังนี้ การประเมิน หลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นการประเมินด้านคุณภาพของหลักสูตรทั้งระบบ การประเมินนโยบายแผนงาน และโครงการ ส่วนใหญ่เป็นการประเมินโครงการ การพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัดส่วนใหญ่ เป็นการศึกษา เกณฑ์การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา การพัฒนาระบบสารสนเทศส่วนใหญ่ เป็นการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน การพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาแบบทดสอบวินิจฉัยความสามารถและ ทักษะตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาแบบประเมินความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาแบบประเมินความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

นิษวัน วรานุสาสน์ (2553) ได้ศึกษา เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก งบประมาณเงินรายได้คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 – 2552 มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 – 2552 โดยศึกษาจากรายงาน การวิจัยของคณาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ได้รับทุน สนับสนุนในการทำวิจัยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 – 2552 จำนวน 65 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาควิชาการศึกษามิงานวิจัยรวม 36 เรื่อง เป็นงานวิจัยทั่วไป 10 เรื่อง งานวิจัยในชั้น เรียน 26 เรื่อง เนื้อหาของงานวิจัยทั่วไป เนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรมากที่สุด เนื้อหาของ งานวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาวิธีการสอนมากที่สุด ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้มากที่สุด คือ การวิจัยเชิงทดลอง และเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือแบบสำรวจ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้มีหลากหลาย และที่ใช้มากที่สุด คือ การทดสอบค่าที (t-test) รองลงมาคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มิงานวิจัย 8 เรื่อง เป็นงานวิจัยทั่วไป 7 เรื่อง งานวิจัยในชั้นเรียน 1 เรื่อง เนื้อหาของงานวิจัยทั่วไป เนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับการทดสอบสมรรถภาพทาง กาย/การออกกำลังกายมากที่สุด เนื้อหาของงานวิจัยในชั้นเรียนมีเพียง 1 เรื่องเกี่ยวกับปัญหาการจัด กิจกรรม/ปัญหาการเรียนการสอน ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้มากที่สุด คือการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือแบบสำรวจ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้มีหลากหลายที่ใช้ มากที่สุด คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีงานวิจัย 13 เรื่อง เป็นงานวิจัยทั่วไป 9 เรื่อง งานวิจัยในชั้นเรียน 4 เรื่อง เนื้อหาของงานวิจัยทั่วไป เนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน/การจัดการแหล่งเรียนรู้/การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้มากที่สุด เนื้อหาของงานวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญ เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมกับสื่อและกิจกรรมมากที่สุด ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้มากที่สุด คือ การวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือแบบสำรวจ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้มีหลากหลายที่ใช้มากที่สุด คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4) สถาบันของบุคลากรสายสนับสนุน มีจำนวน 19 เรื่อง เนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน/ภาควิชา/และความต้องการมากที่สุด รองลงมา คือเนื้อหา ด้านการติดตามบัณฑิตระดับปริญญาตรี ภาระงานของอาจารย์และบุคลากรสายวิชาการ การประเมินหลักสูตร ด้านระเบียบวิธีการวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจมากที่สุด รองลงมาคือการวิจัยเชิงพรรณนาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมากที่สุด รองลงมา คือแบบวิเคราะห์ เนื้อหา สถิติที่ใช้มากที่สุดคือการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ รองลงมา คือค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

อัชฌา ชื่นบุญ และคณะ (2554) ได้ศึกษา เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยของวิทยาลัย เซนต์หลุยส์ ระหว่างปีการศึกษา 2528 - 2552 มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะ งานวิจัยของวิทยาลัยเซนต์หลุยส์เกี่ยวกับการออกแบบการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กลุ่มตัวอย่าง สถานที่ดำเนินการวิจัย วิธีวิจัย ผลการวิจัยการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์การนำไปใช้ระหว่างปี การศึกษา 2528 - 2552 และ 2) วิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยของวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ระหว่างปี การศึกษา 2528 - 2552 โดยศึกษาจากผลงานวิจัยที่ดำเนินเสร็จสิ้นและมีการเผยแพร่ผลงานวิจัย ในรูปแบบของรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในบทความวิจัย จำนวน 21 เรื่อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า เป็นงานวิจัยที่จัดอยู่ในระดับ A จำนวน 2 เรื่อง ระดับ B จำนวน 4 เรื่อง ระดับ C จำนวน 15 เรื่อง งานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า เป็นงานวิจัยเชิงบรรยาย ลักษณะเนื้อหาอยู่ในสาขา เดียว มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือทฤษฎี มีการระบุแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย มีหน่วยวิเคราะห์เป็นคน ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง จำนวนหน่วยศึกษามี ขนาดมากกว่า 100 ส่วนใหญ่ศึกษาจากแหล่งข้อมูลจากสถานศึกษา และแหล่งข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมักใช้แบบสำรวจ แบบสอบถาม มีการระบุวิธีวิเคราะห์ ความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น ส่วนใหญ่ทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิโดยวิธีการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากผู้วิจัยเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t-test ANOVA The Mann-Whitney Test The Wilcoxon Signed Rank Test สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ Factor analysis โคลสแควร์ และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพผลการวิจัย โดยสรุปสามารถจำแนกงานวิจัยออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มการเรียนการสอน งานวิจัยเน้นผลที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2) กลุ่มด้านสุขภาพและพละนามัย งานวิจัยเน้นวิธีการดูแลรักษาโรคต่างๆ และการส่งเสริมสุขภาพ 3) กลุ่มจิตพิสัยและพฤติกรรมทางสังคม งานวิจัยเน้นผลที่บุคลิกภาพ การพัฒนาตนเองการกล้าแสดงออก การเห็นคุณค่าในตนเอง และการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ 4) กลุ่มการติดตามผลและการประกอบอาชีพ งานวิจัยเน้นสมรรถภาพและคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพ การติดตามผลบัณฑิต การประกอบอาชีพ และกลยุทธ์เพื่อการอยู่รอดขององค์กร การตระหนักถึงความต้องการ และความคาดหวังที่ตลาดมีต่อบัณฑิต

อุดมลักษณ์ บำรุงญาติ (2557) ได้ศึกษา เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ และการนำเสนอผลงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ และ 2) ศึกษางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากการสังเคราะห์งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฟอร์มการจัดเก็บข้อมูลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ รวบรวม คัดสรร และสังเคราะห์ข้อมูล บทความวิจัยหรือบทความวิชาการ ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ หรือในการประชุมวิชาการ ในระดับชาติ หรือนานาชาติในปี พ.ศ. 2556 จำนวนทั้งสิ้น 180 บทความ และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือโครงการวิจัยที่แล้วเสร็จของอาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไม่รวมอาจารย์ที่เกษียณอายุราชการตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2548 - 2555 รวมทั้งสิ้นจำนวน 61 โครงการ ผลการวิจัยพบว่า

1) สังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

1.1) บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารหรือในการประชุมวิชาการ อยู่ในฐานข้อมูล TCI โดยกลุ่มวิชาภาษา มีบทความคิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 24.63 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 15.21 กลุ่มวิชาการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 10.14

1.2) บทความอยู่ในประกาศของ สมศ. จำนวน 35 บทความ โดยกลุ่มวิชาการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมากลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 25.71 กลุ่มวิชาภาษามีบทความคิดเป็นร้อยละ 22.86 และกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 8.57

1.3) บทความอยู่ในฐานข้อมูล ISI และ SCOPUS จำนวน 7 บทความ บทความ โดยกลุ่มวิชาการจัดการสารสนเทศและการสื่อสาร และกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 42.85 เท่ากัน กลุ่มวิชาภาษาคิดเป็นร้อยละ 0.85

2) ศึกษางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์ โดยงานวิจัยในด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่โครงการวิจัยเป็นงานวิจัยและพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาเป็นงานวิจัยพื้นฐานและงานวิจัยสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 17.80 และ 13.30 ตามลำดับ และงานวิจัยประยุกต์ คิดเป็นร้อยละ 8.9 ในส่วนของปีที่ทำการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยในปี 2548 - 2551 คิดเป็นร้อยละ 66.7 และในปี 2552 - 2555 คิดเป็นร้อยละ 33.30 สำหรับนักวิจัยร่วมในโครงการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยที่ไม่มีนักวิจัยร่วม คิดเป็นร้อยละ 60.00 และมีนักวิจัยร่วม คิดเป็นร้อยละ 40.00 นอกจากนี้ในส่วนของประเภททุนสนับสนุนโครงการวิจัย ยังพบว่าส่วนใหญ่เป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนภายนอกมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 60.00 และทุนสนับสนุนภายในมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ของคณะมนุษยศาสตร์ฯ พบว่าการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 48.90 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบายพบว่า ส่วนใหญ่มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบายในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 48.90 ในขณะที่พบว่า มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบายในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 44.40 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ พบว่า มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 51.10 ในขณะที่พบว่ามีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 40.00 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่ มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 73.30 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ พบว่า ส่วนใหญ่มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 68.90 ในขณะที่พบว่า มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการในระดับน้อยคิดเป็นร้อยละ 26.70

จรรยาภรณ์ สุทธิมมสภา และสุรีย์ เข้มทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะงานวิจัยวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2) เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยวิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราชของผู้สำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2549 ถึง 2553 วิทยานิพนธ์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 146 ฉบับ โดยสืบค้นได้จากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1) วิทยานิพนธ์ที่นำมาศึกษาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลของวิทยานิพนธ์ที่สำเร็จการศึกษาใน พ.ศ. 2550 – 2551 ลักษณะของหัวข้อเรื่องของวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ พบว่า เป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดการมากที่สุด และรองลงมาเป็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับด้านการตลาด

2) การสังเคราะห์กระบวนการวิจัย พบว่า วิทยานิพนธ์ทั้งหมดจัดอยู่ในการวิจัยเชิงปริมาณ ส่วนใหญ่ใช้เป็นแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ โดยเฉพาะลูกค้า และผู้ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีการทบทวนวรรณกรรมใช้เนื้อหาจากตำรา อ้างอิงงานวิจัยวิทยานิพนธ์ในประเทศ ส่วนทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยเป็นทฤษฎีพื้นฐานทางการบริหาร และพื้นฐานการตลาด นิยามศัพท์เป็นการใช้คำจำกัดความทั่วไป การกำหนดสมมติฐานการวิจัยเป็นแบบมีทิศทาง การกำหนดขนาดตัวอย่างใช้สูตรทาร์ยามาเน่ วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้แบบสัดส่วนมากที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นสถิติเชิงพรรณนาร่วมกับสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติทดสอบค่าที และสถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว

โดยผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิจัยวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สุนันทา ศรีม่วง และคณะ (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ปี พ.ศ. 2555–2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์งานวิจัยสาขาวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในด้านรูปแบบการวิจัย ขั้นตอน วิธีการดำเนินการวิจัย ผลการวิจัยและองค์ความรู้/นวัตกรรม และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ 2) จัดการความรู้ (KM) ด้านการวิจัยให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบ โดยใช้รูปแบบการวิจัย คือ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากเอกสารรายงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – 2556 ในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาการศึกษา จำนวน 94 เรื่อง และการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก (In-depth Interview) จากนักวิจัยที่ได้รับผลงานวิจัยดีเด่นทั้ง 3 กลุ่มสาขา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสำรวจข้อมูลเพื่อการสังเคราะห์งานวิจัยแบบสรุปข้อมูลเพื่อการสังเคราะห์ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติ ค่าสถิติความถี่และร้อยละ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดย เทคนิคการแจกแจง และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปประเด็นตามคำสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า

1) การสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พบว่า (1) กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่สำเร็จในปี 2555 มีลักษณะเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง

เลือกศึกษาจากการทดสอบเคมีและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ใช้เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (2) กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่สำเร็จในปี 2555 ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงบรรยาย ศึกษาจากประชากรหลายกลุ่มใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (3) กลุ่มการศึกษาส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่สำเร็จในปี 2555 ใช้รูปแบบในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ศึกษาจากกลุ่มนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบทดสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา

2) การสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พบว่า องค์ความรู้จากงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ประจำปี 2555-2556 ของ 1) สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งานวิจัยส่วนใหญ่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และการศึกษานวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์/สิ่งสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ศึกษาด้านวิทยาศาสตร์การอาหาร และลำดับสามคือ ศึกษาในด้านธุรกิจอุตสาหกรรม 2) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ งานวิจัยส่วนใหญ่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น รองลงมาคือ ศึกษาด้านการบริหารจัดการ และลำดับสามคือ การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาและการเมืองการปกครอง และ 3) สาขาการศึกษา งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยด้านการพัฒนาผู้สอน/ผู้วิจัย รองลงมาคือ การพัฒนานักศึกษา

3) ผลการสังเคราะห์แนวทางการทำวิจัยให้มีคุณภาพ โดยกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีแนวทางการทำวิจัยให้มีคุณภาพโดยเน้นในเรื่องของเทคนิควิธีการและการถ่ายทอดความรู้ที่มุ่งเน้นให้เกิดผลสำเร็จ กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีแนวทางการทำวิจัยให้มีคุณภาพโดยมุ่งเน้นในเรื่องของการสร้างโจทย์วิจัยที่มาจากตัวนักวิจัย และมาจากชุมชน และกลุ่มสาขาการศึกษา มีแนวทางการทำวิจัยให้มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

4) ผลการจัดการความรู้ (KM) งานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ประจำปี 2557 พบว่า (1) หลักการจัดการงานวิจัย มีแนวทางในการดำเนินงานคือ การวางแผนอย่างเป็นระบบ และการมีส่วนร่วม (2) หลักการจัดการลักษณะงานวิจัย ประกอบด้วย การกำหนดโจทย์งานวิจัย การออกแบบการวิจัย การดำเนินงานตามแผนที่กำหนด และการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และ (3) หลักการพัฒนาคุณลักษณะงานวิจัย ประกอบด้วย การสร้างความเข้าใจ การเข้าถึงแหล่งข้อมูล การไว้วางใจ การเป็นกลาง การเป็นนักประสานงานที่ดี และ ความตระหนักในจรรยาบรรณ

อรุณี หรดาล และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2558) ได้ศึกษา เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะงานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2) สังเคราะห์ งานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนา และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แหล่งข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย 1) แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ งานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่ได้รับทุนอุดหนุน การวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่เผยแพร่ระหว่างปี 2550 - 2556 จำนวน 86 เรื่อง และ 2) แหล่งข้อมูลบุคคล มี 2 กลุ่ม คือคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่ได้รับ ทุนอุดหนุนการวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 28 คน และผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินคุณภาพของงานวิจัย 2) แบบสรุปลักษณะ งานวิจัย 3) แบบสอบถามคณาจารย์ที่ทำวิจัย และ 4) แบบสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) คุณลักษณะงานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พบว่า มีงานวิจัยเผยแพร่ มากที่สุดในปี 2554 โดยได้รับทุนจากแหล่งทุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทรูปแบบการ วิจัยเป็นส่วนมาก ทำวิจัยร่วมกัน 2 - 3 คนมากที่สุด พื้นที่ที่ทำการศึกษามากที่สุด คือ ภาคกลาง ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนามากที่สุด ส่วนมากมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา โดยทำการศึกษากับครู เป็นส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงเป็นส่วนมาก นวัตกรรมที่พัฒนามากที่สุด คือ ชุดฝึกอบรบทางไกล และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมากใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) ผลการสังเคราะห์งานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มี 3 ส่วน คือ เนื้อหา สาระงานวิจัยของคณาจารย์แต่ละแขนงวิชา พบว่า เนื้อหาสาระของงานวิจัยมีลักษณะแตกต่างกันไป ตามลักษณะเฉพาะศาสตร์ องค์ความรู้ที่ได้เป็นความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรบทางไกล ประกอบด้วย รูปแบบชุดฝึกอบรบทางไกล องค์ประกอบของชุดฝึกทางไกล กระบวนการ พัฒนาชุด ฝึกอบรบทางไกล กระบวนการใช้ชุดฝึกอบรบทางไกล และผลการใช้ชุดฝึกอบรบทางไกล และการนำ ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์นำความรู้ที่ได้จากงานวิจัย ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด

3) แนวทางการพัฒนางานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็น และแนวทางการพัฒนางานวิจัยไว้ 3 ประการ คือ ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลงานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ แนวทางหรือทิศทางกรวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ในอนาคต และ แนว ทางการพัฒนาและการส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชนกนารถ บุญวัฒน์มะกุล และคณะ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์คุณลักษณะของงานวิจัย และ 2) สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรแขนงวิชาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประชากร ได้แก่วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระที่เผยแพร่ระหว่างปีพ.ศ. 2546 – 2554 จำนวน 42 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ คือแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะของงานวิจัย และแบบบันทึกผลการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) งานวิจัยส่วนใหญ่เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2546 ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา สถิติอ้างอิงและการวิเคราะห์เนื้อหา เนื้อหาในการวิจัย แบ่งได้ 12 ด้านได้แก่ (1) แนวทางและรูปแบบการจัดการศึกษาและการพัฒนากิจกรรมการสอนและการฝึกอบรม (2) การติดตามผลการจัดการศึกษา (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน (4) ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการศึกษานอกระบบ (5) รูปแบบการจัดกิจกรรมชมรมนักศึกษา (6) รูปแบบการจัดห้องสมุด (7) การมีส่วนร่วมของชุมชน (8) การเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน (9) การดำเนินการให้บริการช่วยเหลือผู้พิการ (10) การศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการ (11) การพัฒนาระบบ และ (12) กระบวนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

2) การสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัย พบว่า งานวิจัยครอบคลุมประเด็นตามศาสตร์ของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่วนแนวโน้มในการวิจัยเป็นไปตามนโยบายการศึกษาในช่วงที่ทำวิจัย

เกณิกา จันชนะกิจ (2562) ได้วิเคราะห์โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนผลงานวิจัย ตีพิมพ์ระดับนานาชาติ และระดับชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) วิเคราะห์การได้รับทุนสนับสนุนโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – 2561 จากเงินรายได้ งบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยมหิดล และจากแหล่งทุนภายนอก และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติ และระดับชาติ ของสถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 – 2561 (5 ปีย้อนหลัง) โดยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน จำนวน 98 โครงการ โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 มีจำนวนโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนมากที่สุด จำนวน 17 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 24.64 รองลงมาคือปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 และ 2554 จำนวน 12 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 17.39 และน้อยที่สุดคือปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จำนวน 2 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.90 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ จำนวน 574 ผลงาน พบว่า ผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

มีจำนวนมากที่สุด 81 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 22.00 รองลงมาคือปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำนวน 80 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 21.39 และน้อยที่สุดคือปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 64 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 17.11 โดยจำแนกตามประเภทการตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในระดับนานาชาติมีจำนวนมากที่สุด 307 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 82.09 รองลงมาคือผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับชาติ จำนวน 67 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 17.91 และน้อยที่สุดคือเผยแพร่ในระดับชาติ จำนวน 7 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และจำแนกตามระดับการตีพิมพ์ พบว่าผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับนานาชาติมีจำนวนมากที่สุด 307 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 82.09 รองลงมาคือผลงานตีพิมพ์ระดับชาติ มีจำนวน 67 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 17.91

สุปิน ยุระรัช (2561) ได้รายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก ปีการศึกษา 2558 – 2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สํารวจสภาพและแนวโน้มของการได้รับทุนวิจัยภายในและภายนอกของคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ระหว่างปีการศึกษา 2558 – 2560 และ 2) เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยที่ได้รับทุนจากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอกของคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างปีการศึกษา 2558 – 2560 โดยวิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ คือ การสังเคราะห์งานวิจัย ประชากรคือ รายงานการวิจัยของคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 180 เรื่อง เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ฉบับ คือ แบบสรุปลักษณะรายละเอียดของงานวิจัย และแบบประเมินคุณภาพของงานวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพและแนวโน้มของการได้รับทุนวิจัยภายในและภายนอกของคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุม ระหว่างปีการศึกษา 2558 – 2560 พบว่า 3 ปีการศึกษาที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยจัดสรรทุนวิจัยให้คณาจารย์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี รวมเป็นเงินทุนวิจัยที่มหาวิทยาลัยจัดสรรทั้งสิ้น จำนวน 31,611,486 บาท ผลิตผลงานวิจัยได้ 98 เรื่อง และได้รับทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีเช่นเดียวกัน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน 37,549,164 บาท ผลิตผลงานวิจัยได้ 82 เรื่องรวมงานวิจัยที่เกิดจากการทุนวิจัยภายในและภายนอกจำนวน 180 เรื่อง

2) องค์ความรู้จากงานวิจัยที่ได้รับทุนจากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอกของคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีปทุมระหว่างปีการศึกษา 2558 – 2560 พบว่า คุณลักษณะของผลงานวิจัย ตามระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วยมาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ พ.ศ. 2560 ส่วนใหญ่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงวิชาการ (ร้อยละ 32) รองลงมาคือ พัฒนาและส่งเสริมชุมชนหรือสังคมให้มีความเข้มแข็ง (ร้อยละ 26) ส่วนคุณลักษณะผลงานวิจัยตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยที่ตอบ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เรื่อง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (ร้อยละ 30) รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 เรื่องการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (ร้อยละ 21)

ทิพยาภรณ์ รัตนาโก (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยการศึกษาทางไกล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะงานวิจัยการศึกษาทางไกล และ 2) สังเคราะห์งานวิจัยการศึกษาทางไกล ประชากรคืองานวิจัยการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ได้รับทุนอุดหนุน การวิจัยการศึกษาทางไกล ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 - 2558 จำนวน 41 เรื่อง และบทความด้านการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยที่เป็นประเทศสมาชิก OU5 จำนวน 12 บทความ รวม 53 เรื่อง เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยและแบบสรุปคุณลักษณะงานวิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1) คุณลักษณะของงานวิจัยการศึกษาทางไกล นักวิจัยส่วนใหญ่สังกัดสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ได้รับงบประมาณน้อยกว่า 100,000 บาท ไม่ขอขยายระยะเวลาดำเนินการวิจัย เป็นรูปแบบการวิจัยและพัฒนา ศึกษาในประเด็นบริการการศึกษาทางไกล ศึกษาในเนื้อเรื่องการพัฒนาสื่อการศึกษาทางไกล เว็บไซต์ ฐานข้อมูลด้านการศึกษาทางไกล ไม่กำหนดสมมติฐาน กำหนดตัวแปรต้นที่ศึกษาเป็นรูปแบบการเรียนการสอน ตัวแปรตามที่ศึกษาเป็นสื่อการศึกษาทางไกลที่มีคุณภาพ งานวิจัยด้านการศึกษาทางไกลส่วนใหญ่กำหนดแบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาบัณฑิต มสธ. ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ชุด ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) การสังเคราะห์งานวิจัยการศึกษาทางไกล ครอบคลุมประเด็น 3 ประเด็น คือ (1) วิชาการ ประกอบด้วยงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนทางไกลและการศึกษาทางไกลร่วมกับนานาชาติ (2) บริหารการศึกษาทางไกล ประกอบด้วยงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนทางไกล และ (3) บริการการศึกษาทางไกล ประกอบด้วยงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการศึกษาทางไกล และการบริการสนับสนุนการศึกษาทางไกล